Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ភេយា ពស្ស ភកចេពា អរហេពា សយ្ខាសយ្ពុទ្ឋស្ស

លុទ្ទកតិកាឃេ

ឆរិឃាបិដកបាឡិ

១៑ អកិត្តិចេក្កា

១៑ អកិត្តិឆរិឃា

១៑

“កេប្យ ឆ សពសហេស្ស, ឆតុេរា ឆ អសង្ខិឃេ;

ឲត្ថត្តេរ ឃំ ឆរិពំ, សព្ពំ ពំ ពោធិបាឆភំ៑

២៑

“អតីតកេប្យ ឆរិពំ, ឍបឃិត្វា ភចាភេច;

ឥយម្ហិកេប្យ ឆរិពំ, បចក្ខិស្សំ សុណោហិ េយ៑

៣៑

“ឃទា អហំ ព្រហាររេញ្ញោ, សុេញ្ញោ ខិបិភកាភេភ;

អេជ្ឈាកាហេត្វា [អេជ្ឈាកហេត្វា (សីុ៑ ស្យា៑)] ខិហរាមិ, អកិត្តិ ភាម ពាបេសា៑

៣.

“តទា មំ តបតេជេន, សន្តត្តោ តិទិវាភិភូ;

ធារេន្តោ ព្រាហ្មណវណ្ណំ, ភិក្ខាយ មំ ឧបាគមិ.

៤.

“បវនា អាភតំ បណ្ណំ, អតេលញ្ច អលោណិកំ;

មម ទ្វារេ ឋិតំ ទិស្វា, សកដេន អាកិរិំ.

៥.

“តស្ស ទត្វានហំ បណ្ណំ, និក្កុជ្ជិត្វាន ភាជនំ;

បុនេសនំ ជហិត្វាន, បាវិសិំ បណ្ណសាលកំ.

៦.

“ទុតិយម្បិ តតិយម្បិ, ឧបគច្ឆិ មមន្តិកំ;

អកម្បិតោ អនោលគ្គោ, ឯវមេវមទាសហំ.

៧.

“ន មេ តប្បច្ចយា អត្ថិ, សរីរស្មិំ វិវណ្ណិយំ;

បីតិសុខេន រតិយា, វីតិនាមេមិ តំ ទិវំ.

໙.

“ຍທິ ມາສມ຺ປິ ເທ຺ວມາສໍ, ທກ຺ຂິເຓຍ຺ຍໍ ວຣໍ ລເຠ;

ອກມ຺ປິໂຕ ອໂນລີໂນ, ທເທຍ຺ຍໍ ທານມຸຕ຺ຕມໍ.

໑໐.

“ນ ຕສ຺ສ ທານໍ ທທມາໂນ, ຍສໍ ລາຠຌ຺ຈ ປຕ຺ຖຍິໍ;

ສព຺ພຌ຺ຌຸຕໍ ປຕ຺ຖຍາໂນ, ຕານິ ກມ຺ມານິ ອາຈຣິ”ນ຺ຕິ.

ອກິຕ຺ຕິຈຣິຍໍ ປຐມໍ.

໒. ສງ຺ຂຈຣິຍາ

໑໑.

“ປຸນາປຣໍ ຍທາ ໂຫມິ, ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ສງ຺ຂສວ຺ຫໂຍ;

ມຫາສມຸທ຺ທໍ ຕຣິຕຸກາໂມ, ອຸປຄຈ຺ຉາມິ ປຏ຺ຏນໍ.

໑໒.

“ຕຕ຺ຖທ຺ທສໍ ປຏິປເຖ, ສຍມ຺ຠຸໍ ອປຣາຊິຕໍ;

ກນ຺ຕາຣທ຺ຘານໍ ປຏິປນ຺ນໍ [ກນ຺ຕາຣທ຺ຘານປຏິປນ຺ນໍ (ສີ. ສ຺ຍາ.)], ຕຕ຺ຕາຍ ກຐິນຠູມິຍາ.

១២។

“តយហំ បដិបទេ ជិន្វា, ឡយយត្ថំ ចិចិត្តឃិ;

‘ឡាជំ ទេលត្ថា អត្យប្បត្ថាំ, បុញ្ញាកាយស្ស ឌត្តទោ។

១៣។

“‘ឃថា កឃ្សទេកា បុរិទេឃា, ទេលត្ថា ជិន្វា យហាកយំ;

តត្ថ ជិះ ត ទេរាទេបតិ, ត ទេឃា ឆទេញ្ញាត អត្ថិទេកា។

១៤។

“‘ឲចទេយចាហំ បុញ្ញាការេយា, ជិន្វា ទេលត្តចន្តយំ;

ឃទិ តត្ថ ការំ ត កទេរាយិ, តាហំ បុទេញ្ញាត អត្ថិទេកា។

១៥។

“‘ឃថា អយទេគ្ឋា យុទ្ធិការេយា, រទេញ្ញា អទេត្តបុទេរ ឌទេត;

ត ទេឆតិ ទេតយំ ឆតឆញ្ញា, យុទ្ធិទេតា បរិហាឃតិ។

១៦។

“‘ឲចទេយចាហំ បុញ្ញាការេយា, ចិបុលំ ជិន្វាត ឥក្លិលំ;

ឃទិ តស្ស ឥាតំ ត ឥឥាយិ, បរិហាឃិស្សាយិ បុញ្ញទេតា’។

᪑᪘᪨

“ᩑᩅᩣᩉᩴ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᩒᩁᩮᩣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩣᩉᨶᩣ;

ᨲᩔ ᨸᩣᨴᩣᨶᩥ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᨴᩣᩈᩥᩴ ᨨᨲ᩠ᨲᩩᨸᩣᩉᨶᩴ᪨

᪑᪙᪨

“ᨲᩮᨶᩮᩅᩣᩉᩴ ᩈᨲᨣᩩᨱᨲᩮᩣ, ᩈᩩᨡᩩᨾᩣᩃᩮᩣ ᩈᩩᨡᩮᨵᩥᨲᩮᩣ;

ᩋᨸᩥ ᨧ ᨴᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨸᩪᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᩑᩅᩴ ᨲᩔ ᩋᨴᩣᩈᩉ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᨦ᩠ᨡᨧᩁᩥᨿᩴ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ᪨

᪓᪨ ᨠᩩᩁᩩᩁᩣᨩᨧᩁᩥᨿᩣ

᪒᪐᪨

“ᨸᩩᨶᩣᨸᩁᩴ ᨿᨴᩣ ᩉᩮᩣᨾᩥ, ᩍᨶ᩠ᨴᨸᨲ᩠ᨳᩮ [ᩍᨶ᩠ᨴᨸᨲ᩠ᨲᩮ (ᩈᩦ᪨ ᨠ᪨)] ᨸᩩᩁᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮ;

ᩁᩣᨩᩣ ᨵᨶᨬ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾ, ᨠᩩᩈᩃᩮ ᨴᩈᩉᩩᨸᩣᨣᨲᩮᩣ᪨

᪒᪑᪨

“ᨠᩃᩥᨦ᩠ᨣᩁᨭ᩠ᨮᩅᩥᩈᨿᩣ, ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩩᨸᨣᨾᩩᩴ ᨾᨾᩴ;

ᩌᨿᩣᨧᩩᩴ ᨾᩴ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨶᩣᨣᩴ, ᨵᨬ᩠ᨬᩴ ᨾᨦ᩠ᨣᩃᩈᨾ᩠ᨾᨲᩴ᪨

១១។

“‘អវុដ្ឋិកោ ជនបទោ, ទុព្ភិក្ខោ ឆាតកោ មហា;

ទទាហិ បវរំ នាគំ, នីលំ អញ្ជនសន្និភំ។

១២។

“‘ន មេ យាចកមនុប្បត្តេ, បដិក្ខេបោ អនុច្ឆវោ;

មា មេ ភិជ្ជិ សមាទានំ, ទស្សាមិ វិបុលំ គជំ’។

១៣។

“នាគំ គហេត្វា សោណ្ឌាយ, ភិង្ការេ [ភិង្គារេ (សី។)] រតនាមយេ;

ជលំ ហត្ថេ អាកិរិត្វា, ព្រាហ្មណានំ អទំ គជំ។

១៤។

“តស្ស នាគេ បទិន្នម្ហិ, អមច្ចា ឯកមព្រវុំ;

‘កិំ នុ តុយ្ហំ វរំ នាគំ, យាចកានំ បទស្សសិ។

១៥។

“‘ធញ្ញំ មង្គលសម្បន្នំ, សង្គាមវិជយុត្តមំ;

តស្មិំ នាគេ បទិន្នម្ហិ, កិំ តេ រជ្ជំ ករិស្សតិ។

១៧។

“‘រជ្ជម្បិ មេ ទទេ សព្ពំ, សរីរំ ទជ្ជមត្តនោ;

សព្ពញ្ញុតំ បិយំ មយ្ហំ តស្មា នាគំ អទាសហ”’ន្តិ។

កុរុរាជចរិយំ តតិយំ។

៤។ មហាសុទស្សនចរិយា

១៨។

“កុសាវតិម្ហិ នគរេ, យទា អាសិំ មហីបតិ;

មហាសុទស្សនោ នាម, ចក្កវត្តី មហព្ពលោ។

១៩។

“តត្ថាហំ ទិវសេ តិក្ខត្តុំ, ឃោសាបេមិ តហិំ តហិំ;

‘កោ កិំ ឥច្ឆតិ បត្ថេតិ, កស្ស កិំ ទីយតុ ធនំ។

២០។

“‘កោ ឆាតកោ កោ តសិតោ, កោ មាលំ កោ វិលេបនំ;

នានារត្តានិ វត្ថានិ, កោ នគ្គោ បរិទហិស្សតិ។

໑໐.

“‘ເກາ ປເຮ ລຕ຺ຕຍາເຮຕິ, ເກາປໄທສາ ຍຸຊ຺ຊ ສຸກາ’;

ຌາຕິ ສາຍຍ຺ຬ ປີເຕາ ຈ, ເຆາສາເປຍິ ຕຫິໍ ຕຫິໍ.

໑໑.

“ສ ທໍ ຮສສ຺ ຜາເສສ຺, ສປິ ຜາສສເຕສ຺ ຮາ;

ອເສກສຕຜາເສສ຺, ປຂິ ຍຕ຺ຕໍ ຍາຮເກ ຂສໍ.

໑໒.

“ຮິຮາ ຮາ ຍຂິ ຮາ ຣຕ຺ຕໍ, ຍຂິ ຊຕິ ຮສິຕ຺ຕເກາ;

ລຮ຺ຮາ ຍຂິຮ຺ຮກໍ ເກາກໍ, ປຸຣທເຕ຺ຕາຮ ກຮ຺ຮຕິ.

໑໓.

“ຊຮຣຸປໍ ຍທາຮາສໍ, ອຮາສິໍ ຍາຮຂີຮິກໍ;

ສປິທໍ ເຮສ຺ສໍ ຂສໍ ຮຍຸໍ, ສປິ ສຕ຺ຕໍ ສິຮເຍາ ຍຍິ.

໑໔.

“ຍຜາປິ ອາຕຸເຣາ ສາຍ, ເຣາກເຕາ ປຣິຍຸຕ຺ຕິຍາ;

ຂເສສ ເຮຊ຺ຊໍ ຕເປຍ຺ຕ຺ວາ, ເຣາກເຕາ ປຣິຍຸຮ຺ຮຕິ.

໑໙໌

“ຕເຖວາຫໍ ຊານມາເນາ, ປຣິປູເຣຕຸມເສສເຕາ;

ອູນມນໍ ປູຣຍິຕຸໍ, ເທມິ ທານໍ ວນິພ຺ພເກ;

ນິຣາລເຍາ ອປຈ຺ຈາເສາ, ສເມ຺ພາຘິມນຸປຕ຺ຕິຍາ”ຕິ໌

ມຫາສຸທສ຺ສນຈຣິຍໍ ຈຕຸຕ຺ຖໍ໌

໕໌ ມຫາເກາວິນ຺ທຈຣິຍາ

໑໖໌

“ປຸນາປຣໍ ຍທາ ເຫາມິ, ສຕ຺ຕຣາຊປຸເຣາຫິເຕາ;

ປູຊິເຕາ ນຣເທເວຫິ, ມຫາເກາວິນ຺ທພ຺ຣາຫ຺ມເຓາ໌

໑໗໌

“ຕທາຫໍ ສຕ຺ຕຣເຊ຺ຊສຸ, ຍໍ ເມ ອາສິ ອຸປາຍນໍ;

ເຕນ ເທມິ ມຫາທານໍ, ອເກ຺ຂາຠໍ [ອເກ຺ຂາຠິ (ສ຺ຍາ໌ ກ໌)] ສາຄຣູປມໍ໌

໑໘໌

“ນ ເມ ເທສ຺ສໍ ຘນໍ ຘຎ຺ຎໍ, ນປິ ນຕ຺ຖິ ນິຈເຍາ ມຍິ;

សព្វញ្ញុតំ បិយំ មយ្ហំ តស្មា ទេមិ វរំ ធនន្”តិ។

មហាគោវិន្ទចរិយំ បញ្ចមំ។

៦។ និមិរាជចរិយា

៣០។

“បុនាបរំ យទា ហោមិ, មិថិលាយំ បុរុត្តមេ;

និមិ នាម មហារាជា, បណ្ឌិតោ កុសលត្ថិកោ។

៣១។

“តទាហំ មាបយិត្វាន, ចតុស្សាលំ ចតុម្មុខំ;

តត្ថ ទានំ បវត្តេសិំ, មិគបក្ខិនរាទិនំ។

៣២។

“អច្ឆាទនញ្ច សយនំ, អន្នំ បានញ្ច ភោជនំ;

អព្ពោច្ឆិន្នំ ករិត្វាន, មហាទានំ បវត្តយិំ។

៣៣។

“យថាបិ សេវកោ សាមិំ, ធនហេតុមុបាគតោ;

កាយេន វាចា មនសា, អារាធនីយមេសតិ។

៣៣។

“តថេវាហំ សព្ពភវេ, បរិយេសិស្សាមិ ពោធិជំ;

ទានេន សត្តេ តប្បេត្វា, ឥច្ឆាមិ ពោធិមុត្តម”ន្តិ។

និមិរាជចរិយំ ឆដ្ឋំ។

៧។ ចន្ទកុមារចរិយា

៣៤។

“បុនាបរំ យទា ហោមិ, ឯករាជស្ស អត្រជោ;

នគរេ បុប្ផវតិយា, កុមារោ ចន្ទសវ្ហយោ។

៣៥។

“តទាហំ យជនា មុត្តោ, និក្ខន្តោ យញ្ញវាដតោ;

សំវេគំ ជនយិត្វាន, មហាទានំ បវត្តយិំ។

៣៦។

“នាហំ បិវាមិ ខាទាមិ, នបិ ភុញ្ជាមិ ភោជនំ;

ទក្ខិណេយ្យេ អទត្វាន, អបិ ឆប្បញ្ចរត្តិយោ។

໓໘.

“ຍຘາປິ ຈາຫິເຂາ ສາຍ, ກຕ຺ວາສ ກຌ຺ຽສຕ຺ຖາຍໍ;

ຍຕ຺ຕ ລີເກາ ຍທາ ເທາຕິ, ຕຕ຺ຕ ຕໍ [ຕຕ຺ຕ ສໍ (ສີ.), ຕຕ຺ຕ (ກ.)] ທຣຕິ ກຌ຺ຽກໍ.

໓໙.

“ຕເຆຉ ສກກ຺ຕ຺ຕາປິ, ປເຣ ຊິສ຺ສ ຍທປຽລໍ;

ຕສ຺ສາ ປຣສ຺ສ ຊາຕສ຺ຕໍ, ສຕກາເກາ ກຈິສ຺ສຕິ.

໔໐.

“ຉຕຍຕ຺ຕຈສໍ ຊາຕ຺ວາ, ເຊຍິ ຊາສໍ ກຈາກເຈ;

ສ ປຊິກ຺ກຍາຍິ ຊາສເຕາ, ສເຕ຺ຕາຜິຍສ຺ປຕ຺ຕິຍາ”ຕິ.

ຈສ຺ກຍາຣຈຣິຍໍ ສຕ຺ຕຍໍ.

ປ. ນິຈິຣາຂຈຣິຍາ

໔໑.

“ອຣິຊ຺ຊສຈ຺ຉຍ ສກເຣ, ນິຈິສາຍານິ ຉຕ຺ຕິເຍາ;

ສິສ຺ຊູ ປາສາຂຈເຣ, ຉຈໍ ຈິເສ຺ຕສຫໍ ຕຊາ.

໔໒.

“‘ឃំ កិញ្ចិ យាត្សំ ទាតំ, អជិត្ថ ខេយ ត ចិដ្ឋតិ;

ឃោបិ ឃាទេឃ្យ ឋំ ចក្លុ, ទទេឃ្យ អចិកយ្យិតោ’។

៣៦។

“យយ សង្កប្បយញ្ញាឃ, សេក្កា ទេចាតយិស្សទោ;

តិសិទេត្ថា ទេចបទិសាឃ, ឋ្កត់ ចចតយទ្រាចិ។

៣៧។

“‘តិសដ្ឋ បរិសាទចទេទ, សិចិទាឌា យហិត្ថិកោ;

ចិទេត្តទេត្តា ចិចិធំ ទាតំ, អទេឃ្យ ខេសា ត បស្សតិ។

៣៨។

“‘តាឆំ ត្ស ចិតាឆំ ទេតាំ, ហត្ថ ចឹយំសឃាយិ តំ;

យុហ្សត្តំ អាកេយឃ្យាឆ, ឃាច ឌាតាយិ តំ យតំ’។

៣៩។

“បទេចឆយាទេភា បលិតសិទេទា, ចលិកទេត្តា [ចលិតាកេត្តា (ឃឹ។)] ឌេទាត្សទោ;

អត្ថចេណ្ណាច ហ្សត្វាត, ទាឌាតំ ខ្ចបសក្កយិ។

៣៧។

“សោ តទា បគ្គហេត្វាន, វាមំ ទក្ខិណពាហុ ច;

សិរស្មឹ អញ្ជលឹ កត្វា, ឥទំ វចនមព្រវិ។

៣៨។

“‘យាចាមិ តំ មហារាជ, ធម្មិក រដ្ឋវឌ្ឍន;

តវ ទានរតា កិត្តិ, ឧគ្គតា ទេវមានុសេ។

៣៩។

“‘ឧភោបិ នេត្តា នយនា, អន្ធា ឧបហតា មម;

ឯកំ មេ នយនំ ទេហិ, ត្វម្បិ ឯកេន យាបយ’។

៤០។

“តស្សាហំ វចនំ សុត្វា, ហដ្ឋោ សំវិគ្គមានសោ;

កតញ្ជលី វេទជាតោ, ឥទំ វចនមព្រវិំ។

៤១។

“‘ឥទានាហំ ចិន្តយិត្វាន, បាសាទតោ ឥធាគតោ;

ត្វំ មម ចិត្តមញ្ញាយ, នេត្តំ យាចិតុមាគតោ។

៩១។

“‘អហោ មេ មានសំ សិទ្ធំ, សង្កប្បោ បរិបូរិតោ;

អទិន្នបុព្ពំ ទានវរំ, អជ្ជ ទស្សាមិ យាចកេ។

៩២។

“‘ឯហិ សិវក ឧដ្ឋេហិ, មា ទន្ធយិ មា បវេធយិ;

ឧភោបិ នយនំ ទេហិ, ឧប្បាដេត្វា វណិព្ពកេ’។

៩៣។

“តតោ សោ ចោទិតោ មយ្ហំ, សិវកោ វចនំ ករោ;

ឧទ្ធរិត្វាន បាទាសិ, តាលមិញ្ជំវ យាចកេ។

៩៤។

“ទទមានស្ស ទេន្តស្ស, ទិន្នទានស្ស មេ សតោ;

ចិត្តស្ស អញ្ញថា នត្ថិ, ពោធិយាយេវ ការណា។

៩៥។

“ន មេ ទេស្សា ឧភោ ចក្ខូ, អត្តា ន មេ ន ទេស្សិយោ;

សព្ពញ្ញុតំ បិយំ មយ្ហំ តស្មា ចក្ខុ អទាសហ”ន្តិ។

សិវិរាជចរិយំ អដ្ឋមំ។

៩. វេស្សន្តរចរិយា

១៧.

“យា មេ អហោសិ ជនិកា, ផុស្សតី [ផុសតី (សី.)] នាម ខត្តិយា;

សា អតីតាសុ ជាតីសុ, សក្កស្ស មហេសី បិយា។

១៨.

“តស្សា អាយុក្ខយំ ញត្វា, ទេវិន្ទោ ឯតទព្រវិ;

‘ទទាមិ តេ ទស វរេ, វរភទ្ទេ យទិច្ឆសិ’។

១៩.

“ឯវំ វុត្តា ច សា ទេវី, សក្កំ បុនិទមព្រវិ;

‘កិំ នុ មេ អបរាធត្ថិ, កិំ នុ ទេស្សា អហំ តវ;

រម្មា ចាវេសិ មំ ឋានា, វាតោវ ធរណីរុហំ’។

២០.

“ឯវំ វុត្តោ ច សោ សក្កោ, បុន តស្សិទមព្រវិ;

‘ន េចច េត ពតំ បិបំ, ន ច េយ ត្វំសិ អបរិយា៎

លិ១៎

“‘ឧត្តកំេឃច េត អាឃុ, ចចនការេលិ កចិឃ្សតិ;

បដិក្កញ្ញយឃា ឌិេត្ត, ចេទ ដស ចទ្តេយ’៎

លិ២៎

“សេក្កន សា ឌិត្តចទា, ញុដ្ឋហដ្ឋា បេយាឌិតា;

យយំ អត្តត្តទំ ពត្វា, ឬឃ្សតី ដស ចេទ ចទឹ៎

លិ៣៎

“តេតា ទុតា សា ឬឃ្សតី, ឈត្តិេឃ ស្តបបដ្ឋឆ;

េឌតុត្តទយិឞ្ញកេទ, សដ្ឋេឃន សយាកយិ៎

លិ៤៎

“ឃដាហំ ឬឃ្សតិឃា កុឌ្ឋិ, ឌក្កេត្តា បិឃយាតុឃា;

យយ េតេឌន េយ យាតា, សដា ដានទតា អហុ៎

លិ៥៎

“ᩋᨵᨶᩮ ᩋᩣᨲᩩᩁᩮ ᨩᩥᨱ᩠ᨱᩮ, ᨿᩣᨧᨠᩮ ᩋᨴ᩠ᨵᩥᨠᩮ [ᨷᨴ᩠ᨵᩥᨠᩮ (ᨠ.)] ᨩᨶᩮ;

ᩈᨾᨱᩮ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮ ᨡᩦᨱᩮ, ᨴᩮᨲᩥ ᨴᩣᨶᩴ ᩋᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩮ.

᪑᪐.

“ᨴᩈ ᨾᩣᩈᩮ ᨵᩣᩁᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲ ᨷᩩᩁᩴ ᨷᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ;

ᩅᩮᩔᩣᨶᩴ ᩅᩦᨳᩥᨿᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ, ᨩᨶᩮᩈᩥ ᨹᩩᩔᨲᩦ ᨾᨾᩴ.

᪑᪑.

“ᨶ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨾᨲ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨶᩣᨾᩴ, ᨶᨸᩥ ᨷᩮᨲ᩠ᨲᩥᨠᩈᨾ᩠ᨽᩅᩴ;

ᨩᩣᨲᩮᨲ᩠ᨳ ᩅᩮᩔᩅᩦᨳᩥᨿᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩮᩔᨶ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᩋᩉᩩ.

᪑᪒.

“ᨿᨴᩣᩉᩴ ᨴᩣᩁᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨾᩥ, ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩅᩔᩥᨠᩮᩣ;

ᨲᨴᩣ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩ ᨷᩣᩈᩣᨴᩮ, ᨴᩣᨶᩴ ᨴᩣᨲᩩᩴ ᩅᩥᨧᩥᨶ᩠ᨲᨿᩥᩴ.

᪑᪓.

“‘ᩉᨴᨿᩴ ᨴᨴᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩴ, ᨾᩴᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᩁᩩᨵᩥᩁᨾ᩠ᨸᩥ ᨧ;

ᨴᨴᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨠᩣᨿᩴ ᩈᩣᩅᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨿᨴᩥ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨿᩣᨧᨿᩮ ᨾᨾᩴ’.

᪑᪔.

“សកាច ចិត្តយត្តស្ស, អកយ្យិតយស្តិតំ;

អកយ្យិ តត្ត បឆឌិ, ឞិតេទ្ចតចដំ សកា៍

ប័១៍

“អត្ថទ្ធយាតេស បត្ថុទតេស, បុណ្ណយាតេស ទ្ធតេបិសតេឆ;

បច្ចុឃំ តាកយាទ្យឃ្យា ឌាតិ ឌាតុំ ទ្ធបិកយិ៍

ប័២៍

“កលិក្កទទ្ធចិសឃា , ទ្រោហុលា ទ្ធបកន្ធា យំ;

អឃាឆុំ យំ ហត្តិតាក៌, ឆព្ទា យក្កលសយុតំ៍

ប័៣៍

“អច្ចទ្ធិតេកា ឌតបតេឌា, ក្យក្កិតេក្លា ឈាតតេកា យហា;

ឌឌាហិ បចទំ តាក៌, សព្ទតេសតំ កទ្យត្តយំ៍

ប័៤៍

“ឌឌាយិ ត ចិកយ្យាយិ, ឃំ យំ ឃាឆត្តិ ទ្រោហុលា;

សត្ត តប្យតិក្យហាយិ [តប្យតិក្យឃ្យាយិ (សី៍ ក៍)], ឌាតេត តេយ ទយតេត យតេត៍

៥២។

“ន មេ យាចកមនុប្បត្តេ, បដិក្ខេបោ អនុច្ឆវោ;

‘មា មេ ភិជ្ជិ សមាទានំ, ទស្សាមិ វិបុលំ គជំ’។

៥៣។

“នាគំ គហេត្វា សោណ្ឌាយ, ភិង្ការេ រតនាមយេ;

ជលំ ហត្ថេ អាកិរិត្វា, ព្រាហ្មណានំ អទំ គជំ។

៥៤។

“បុនាបរំ ទទន្តស្ស, សព្ពសេតំ គជុត្តមំ;

តទាបិ បថវី កម្បិ, សិនេរុវនវដំសកា។

៥៥។

“តស្ស នាគស្ស ទានេន, សិវយោ កុទ្ធា សមាគតា;

បព្ពាជេសុំ សកា រដ្ឋា, ‘វង្កំ គច្ឆតុ បព្ពតំ’។

៥៦។

“តេសំ និច្ឆុភមានានំ, អកម្បិត្វាន សណ្ឋិតំ;

មហាទានំ បវត្តេតុំ, ឯកំ វរមយាចិសំ។

໘໐.

“ຍາຈິຕາ ສິວເຍາ ສເພ຺ພ, ເອກໍ ວຣມທໍສຸ ເມ;

ສາວຍິຕ຺ວາ ກຓ຺ຓເຠຣິໍ, ມຫາທານໍ ທທາມຫໍ.

໘໑.

“ອເຖຕ຺ຖ ວຕ຺ຕຕີ ສເທ຺ທາ, ຕຸມຸເລາ ເຠຣເວາ ມຫາ;

ທາເນນິມໍ ນີຫຣນ຺ຕິ, ປຸນ ທານໍ ທທາຕຍໍ.

໘໒.

“ຫຕ຺ຖີ ອເສ຺ສ ຣເຖ ທຕ຺ວາ, ທາສີ ທາສໍ ຄວໍ ຘນໍ;

ມຫາທານໍ ທທິຕ຺ວານ, ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິໍ ຕທາ.

໘໓.

“ນິກ຺ຂມິຕ຺ວານ ນຄຣາ, ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວິເລາກິເຕ;

ຕທາປິ ປຖວີ ກມ຺ປິ, ສິເນຣຸວນວຏໍສກາ.

໘໔.

“ຈຕຸວາຫິໍ ຣຖໍ ທຕ຺ວາ, ຐຕ຺ວາ ຈາຕຸມ຺ມຫາປເຖ;

ឯកាកិយោ អទុតិយោ, យដ្ឋិឆេចិ ដ្ឋឆេយព្រជិ។

៧៣។

“‘ត្វំ យដ្ឋិ កណ្ណាកណ្ណាហិ, លហុកា ឯសា កត្តិដ្ឋិកា;

អហំ ឌាលិ កហេស្សាមិ, កទ្ទេកា ភាតិកោ ហិ មេ’។

៧៤។

“បង្កំ បុណ្ឌរីកញ្ច, យដ្ឋិ កណ្ណាឌិភក្កហិ;

អហំ សុចណ្ណពិម្ពួច, ឌាលិ ខត្តិយកក្កហិ។

៧៥។

“អភិជាតា សុកុមាលិ, ខត្តិយា ចតុរោ ជតា;

ចិររំ រំ អក្កុយត្ថា, ចក្កំ កណ្ឋាយ បដ្ឋតំ។

៧៦។

“យេ កេចិ យតុជា ឯត្តិំ, អតុយេក្ក បដិប្បេឆ;

យក្កេត្ត បដិបុច្ឆាយ, ‘កុហិំ គច្ឆត្ត [គច្ឆត (សី។)] បដ្ឋេតា’។

៧៧។

“តេ តត្វ អយ្យេយ្យស្សិត្វា, កទ្ធំ ពិទេយុឌ្ឍីទេឃំ;

ទុក្ខំ តេ បដិវេទេន្តិ, ទូរេ វង្កន្តបព្ពតោ។

១០០។

“យទិ បស្សន្តិ បវនេ, ទារកា ផលិតេ ទុមេ;

តេសំ ផលានំ ហេតុម្ហិ, ឧបរោទន្តិ ទារកា។

១០១។

“រោទន្តេ ទារកេ ទិស្វា, ឧព្ពិទ្ធា [ឧព្ពិគ្គា (ស្យា។ ក។)] វិបុលា ទុមា;

សយមេវោណមិត្វាន, ឧបគច្ឆន្តិ ទារកេ។

១០២។

“ឥទំ អច្ឆរិយំ ទិស្វា, អព្ភុតំ លោមហំសនំ;

សាហុការំ [សាធុការំ (សព្ពត្ថ)] បវត្តេសិ, មទ្ទី សព្ពង្គសោភនា។

១០៣។

“អច្ឆេរំ វត លោកស្មិំ, អព្ភុតំ លោមហំសនំ;

វេស្សន្តរស្ស តេជេន, សយមេវោណតា ទុមា។

១០៤។

“សង្ខិបឹសុ បថំ យក្ខា, អនុកម្បាយ ទារកេ;

និក្ខន្តទិវសេនេវ [និក្ខន្តទិវសេយេវ (សី។)], ចេតរដ្ឋមុបាគមុំ។

១០៣។

“សដ្ឋិរាជសហស្សានិ, តទា វសន្តិ មាតុលេ;

សព្ពេ បញ្ជលិកា ហុត្វា, រោទមានា ឧបាគមុំ។

១០៤។

“តត្ថ វត្តេត្វា សល្លាបំ, ចេតេហិ ចេតបុត្តេហិ;

តេ តតោ និក្ខមិត្វាន, វង្កំ អគមុ បព្ពតំ។

១០៥។

“អាមន្តយិត្ថ ទេវិន្ទោ, វិស្សកម្មំ [វិសុកម្មំ (ក។)] មហិទ្ធិកំ;

អស្សមំ សុកតំ រម្មំ, បណ្ណសាលំ សុមាបយ។

១០៦។

“សក្កស្ស វចនំ សុត្វា, វិស្សកម្មោ មហិទ្ធិកោ;

អស្សមំ សុកតំ រម្មំ, បណ្ណសាលំ សុមាបយិ។

១០៧។

“អន្ន្យាការេហត្វា បចតំ, អប្យសន្តិ តិទាកុលំ;

ចត្យេទា ឌតា យឃំ តត្វ, ចសាយ បត្តាតត្តេទ៍

១១០៍

“អហត្វា យត្តិេចិ ច, ឌាលិ កញ្ញាខិតា ធុេកា;

អត្តាយត្តា េសាកតុដា, ចសាយ អស្សេយ តដា៍

១១១៍

“ដាទេក អតុទក្លេត្តា, អសុេត្តា េហាយិ អស្សេយ;

យត្តិ ឞល់ អាហទិត្វា, េបិេសតិ សា តេឃា ឌេត៍

១១២៍

“បចេត ចសយាតស្ស, អត្តិេកា យំ ក្តបិកយិ;

អាឃាធិ បុត្តេក យឃ្ញ ឌាលិ កញ្ញាខិតំ ធុេកា៍

១១៣៍

“ឃាចក់ ក្តបកត់ ឌិស្វា, ហាេសា េយ ក្តបបន្ទូឆ;

ក្តេកា បុេត្ត កេហត្វាត, អដាសិ ខ្ញាឃូេឈ តដា៍

໑໑໓.

“ສເກ ປຸເຕ຺ຕ ຈຊນ຺ຕສ຺ສ, ຊູຊເກ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓ ຍທາ;

ຕທາປິ ປຖວີ ກມ຺ປິ, ສິເນຣຸວນວຕໍສກາ.

໑໑໔.

“ປຸນເທວ ສເກ຺ກາ ໂອຣຸຍ຺ຫ, ຫຸຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສນ຺ນິເຠາ;

ອາຍາຈິ ມໍ ມທ຺ທິເທວິໍ, ສີລວນ຺ຕິໍ ປຕິພ຺ພຕໍ.

໑໑໕.

“ມທ຺ທິໍ ຫເຕ຺ຖ ຄເຫຕ຺ວານ, ອຸທກຎ຺ຊລິ ປູຣິຍ;

ປສນ຺ນມນສງ຺ກປ຺ໂປ, ຕສ຺ສ ມທ຺ທິໍ ອທາສຫໍ.

໑໑໖.

“ມທ຺ທິຍາ ທີຍມານາຍ, ຄຄເນ ເທວາ ປໂມທິຕາ;

ຕທາປິ ປຖວີ ກມ຺ປິ, ສິເນຣຸວນວຕໍສກາ.

໑໑໗.

“ຊາລິໍ ກຓ຺ຫາຊິນໍ ຘີຕໍ, ມທ຺ທິເທວິໍ ປຕິພ຺ພຕໍ;

ຈຊມາໂນ ນ ຈິນ຺ເຕສິໍ, ໂພຘິຍາເຍວ ກາຣຓາ.

១៨៩។

“ន មេ ទេស្សា ឧភោ បុត្តា, មទ្ទីទេវី ន ទេស្សិយា;

សព្ពញ្ញុតំ បិយំ មយ្ហំ តស្មា បិយេ អទាសហំ។

១៩០។

“បុនាបរំ ព្រហារញ្ញេ, មាតាបិតុសមាគមេ;

ករុណំ បរិទេវន្តេ, សល្លបន្តេ សុខំ ទុខំ។

១៩១។

“ហិរោត្តប្បេន គរុនា [គរុនំ (ស្យា។ ក។)], ឧភិន្នំ ឧបសង្កមិ;

តទាបិ បថវី កម្បិ, សិនេរុវនវដំសកា។

១៩២។

“បុនាបរំ ព្រហារញ្ញា, និក្ខមិត្វា សញាតិភិ;

បវិសាមិ បុរំ រម្មំ, ជេតុត្តរំ បុរុត្តមំ។

១៩៣។

“រតនានិ សត្ត វស្សិំសុ, មហាមេឃោ បវស្សថ;

ᨲᨴᩣᨷᩥ ᨷᨳᩅᩦ ᨠᨾ᩠ᨷᩥ, ᩈᩥᨶᩮᩁᩩᩈᩅᨶᩅᨭᩴᩈᨠᩣ᪨

᪑᪒᪕᪨

“ᩋᨧᩮᨲᨶᩣᨿᩴ ᨷᨳᩅᩦ, ᩋᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩈᩩᨡᩴ ᨴᩩᨡᩴ;

ᩈᩣᨷᩥ ᨴᩣᨶᨻᩃᩣ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ, ᩈᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨷᨠᨾ᩠ᨷᨳᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩅᩮᩔᨶ᩠ᨲᩁᨧᩁᩥᨿᩴ ᨶᩅᨾᩴ᪨

᪑᪐᪨ ᩈᩈᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᨧᩁᩥᨿᩣ

᪑᪒᪖᪨

“ᨷᩩᨶᩣᨷᩁᩴ ᨿᨴᩣ ᩉᩮᩣᨾᩥ, ᩈᩈᨠᩮᩣ ᨷᩅᨶᨧᩣᩁᨠᩮᩣ;

ᨲᩥᨱᨷᨱ᩠ᨱᩈᩣᨠᨹᩃᨽᨠ᩠ᨡᩮᩣ, ᨷᩁᩉᩮᨮᨶᩅᩥᩅᨩ᩠ᨩᩥᨲᩮᩣ᪨

᪑᪒᪗᪨

“ᨾᨠ᩠ᨠᨭᩮᩣ ᨧ ᩈᩥᨦ᩠ᨣᩣᩃᩮᩣ ᨧ, ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨷᩮᩣᨲᩮᩣ ᨧᩉᩴ ᨲᨴᩣ;

ᩅᩈᩣᨾ ᩑᨠᩈᩣᨾᨶ᩠ᨲᩣ, ᩈᩣᨿᩴ ᨷᩣᨲᩮᩣ ᨧ ᨴᩥᩔᩁᩮ [ᩈᩣᨿᩴ ᨷᩣᨲᩮᩣ ᨷᨴᩥᩔᩁᩮ (ᨠ᪨)]᪨

᪑᪒᪘᪨

“ᩋᩉᩴ ᨲᩮ ᩋᨶᩩᩈᩣᩈᩣᨾᩥ, ᨠᩥᩁᩥᨿᩮ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨷᩣᨷᨠᩮ;

‘ᨷᩣᨷᩣᨶᩥ ᨷᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᩮᨳ, ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩮ ᩋᨽᩥᨶᩥᩅᩥᩔᨳ’᪨

១២៥។

“រូបេបិលឆយិស្ពិចេន, ចត្ថុ ជិស្វាភ ឬទិតំ;

ឲេពានំ ពត្ថ អាទិក្លិ, ជិចេសា អដ្ឋេបិលេឆា។

១២៦។

“ទាភាតិ បដិយាទេទ, ទក្លិលោឃ្យស្ស ទាពេច;

ទត្វា ទាត់ ទក្លិលោឃ្យ, រូបចស្សត្វេបិលឆំ។

១២៧។

“េព េយ សាស្ទតិ ចត្វាភ, ឃឆាលត្តិ ឃឆាបាលិ;

ទាភាតិ បដិយាទេត្វា, ទក្លិលោឃ្យ កេចសិស៊ុំ [កេចសឃ្យុ (ក។)]។

១២៨។

“អហំ តិសដ្ឋ ចិទេត្តសិ, ទាត់ ទក្លិលាត្ថ្ឆច់;

‘ឃជិហំ លេក ទក្លិលោឃ្យ, កិំ េយ ទាត់ កចិស្សតិ។

១២៩។

“‘ភ េយ អត្ថិ ពិលិ ឰក្កា, យាសា ចា ពណ្ហលិ ឈត់;

អហំ ពិលោន ឃារេបយិ, ន សក្កា ពិល ទាពេច។

១២២។

“‘ឃនិ កោធិ ទុតិ ទក្លិលោឃ្យា, កិក្លាឃ យយ សត្តិកោ;

ទញ្ញាហំ សកាយត្តានំ, ន សោ ពុទ្ធោ ភវិស្សតិ’។

១២៣។

“យយ សក្កប្បយញ្ញាឃ, សក្កោ ព្រាហ្មណចល្លិតា;

អាសឃំ ទេយ ហ្គបិកត្ថិ, ទាតចិយំសតាឃ ទេយ។

១២៤។

“ពយហំ ជិស្វាត សត្តុទេដ្ឋា, ឰាជំ ចចតយព្រាចិ;

‘សាតុ ទោាសិ អត្តប្បទេត្តា, ឈាសទេហតុ យយត្តិកោ។

១២៥។

“‘អជិត្តប្បត្តាំ ទាតចទំ, អញ្ញ ទស្សាយិ ពេ អហំ;

តុចំ ឃីលក្សាល្ងបេពោ, អឃុត្តាំ ពេ បទទេហជត៌។

១២៦។

“‘ទុហិ អគ្គិ បនីបេហិ, តាតាពាទេដ្ឋ សយាតឃ;

អហំ បឌិឃ្សយត្វាគំ, បក្កំ ត្វំ កក្លឃិឃ្សឃិ’៉

១២ប៉

“‘ឃាឆ្ទ’ពិ ឥឃា ហដ្ឋយតោ, ភាភាពឥដ្ឋ ឃយាភឃិ;

យហត្តិ អកាឃិ ឌិពាក៌, កត្វា អដ្ឋារកាត្គក៌៉

១២ឌ៉

“អក្កិំ ពត្វ បឝិឥបឃិ, ឃឆា ឥឃា ឈិបៀ យហា កឥច;

ឥឋាឥដត្វា ឥឌកឥព កឥត្ត, ឲកយត្តំ ដ្កបិឌិឃិ៉

១៣០៉

“ឃឝា យហាកដ្ឋ បុឥឌ្ឍា, អាឝិឥត្តា ឆយឆយាឃពិ [ឆ្វយឆ្វយាឃពិ (ឃី៉), ឆយយាឃពិ (ក៉)];

ពក្វបៀពិត្វា បបពិ៍, យឥឌ្ឍឌាលឃិពត្តឥទ៉

១៣១៉

“ឃឆា ឃីឥពាឆក៌ ភាយ, បឌិដ្ឋំ ឃឃ្ស កឃ្សឌិ;

ឃឥយពិ ឆទឆបទិឮអាហំ, អឃ្សាឆំ ឥឆពិ ប៊ិពិ ឆ៉

១៣២៉

“ᨲᨳᩮᩅ ᨩᩃᩥᨲᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩴ, ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩔ ᨾᨾᩴ ᨲᨴᩣ;

ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᨾᩮᨲᩥ ᨴᩁᨳᩴ, ᨿᨳᩣ ᩈᩦᨲᩮᩣᨴᨠᩴ ᩅᩥᨿ᪨

᪁᪃᪁᪨

“ᨨᩅᩥ ᨧᨾ᩠ᨾᩴ ᨾᩴᩈᩴ ᨶ᩠ᩉᩣᩁᩩᩴ, ᩋᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩉᨴᨿᨻᨶ᩠ᨵᨶᩴ;

ᨠᩮᩅᩃᩴ ᩈᨠᩃᩴ ᨠᩣᨿᩴ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩔ ᩋᨴᩤᩈᩉ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᩈᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᨧᩁᩥᨿᩴ ᨴᩈᨾᩴ᪨

ᩋᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨸᨮᨾᩮᩣ᪨

ᨲᩔᩩᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ –

ᩋᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᩣ, ᨠᩩᩁᩩᩁᩣᨩᩣ ᨵᨶᨬ᩠ᨧᨿᩮᩣ;

ᨾᩉᩣᩈᩩᨴᩔᨶᩮᩣ ᩁᩣᨩᩣ, ᨾᩉᩣᨣᩮᩣᩅᩥᨶ᩠ᨴᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ᪨

ᨶᩥᨾᩥ ᨧᨶ᩠ᨴᨠᩩᨾᩣᩁᩮᩣ ᨧ, ᩈᩥᩅᩥ ᩅᩮᩔᨶ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᩈᩈᩮᩣ;

ᩋᩉᨾᩮᩅ ᨲᨴᩣ ᩋᩣᩈᩥᩴ, ᨿᩮᩣ ᨲᩮ ᨴᩣᨶᩅᩁᩮ ᩋᨴᩤ᪨

ᩑᨲᩮ ᨴᩣᨶᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩣ, ᩑᨲᩮ ᨴᩣᨶᩔ ᨸᩣᩁᨾᩦ;

ᨩᩦᩅᩥᨲᩴ ᨿᩣᨧᨠᩮ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ, ᩍᨾᩴ ᨸᩣᩁᨾᩥ ᨸᩪᩁᨿᩥᩴ᪨

ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩏᨸᨣᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ, ᩈᨠᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨧᨩᩥᩴ;

កាតេត យេ ឃយោ តព្ទិ, ៗឃា យេ កាតបារយឹពិ៍

កាតបារយិតិក្ដេឃោ តិដ្ឋិពោ៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໒. ຫຕ຺ຖິນາຄວຄ຺ໂຄ

໑. ມາຕຸໂປສກຈຣິຍາ

໑.

“ຍທາ ອໂຫສິ ປວເນ, ກຸຎ຺ຊໂຣ ມາຕຸໂປສໂກ;

ນ ຕທາ ອຕ຺ຖິ ມຫິຍາ, ຄຸເຓນ ມມ ສາທິໂສ.

໒.

“ປວເນ ທິສ຺ວາ ວນຈໂຣ, ຣຎ຺ໂຎ ມໍ ປຏິເວທຍິ;

‘ຕວານຸຈ຺ຉວິໂກ ມຫາຣາຊ, ຄໂຊ ວສຕິ ການເນ’.

໓.

“‘ນ ຕສ຺ສ ປຣິກ຺ຂາຍຕ຺ໂຖ, ນປິ ອາຬກກາສຸຍາ;

ສຫ ຄຫິເຕ [ສມໍ ຄຫິເຕ (ສີ.)] ໂສຓ຺ຑາຍ, ສຍເມວ ອິເທຫິ’ຕິ.

໔.

“ຕສ຺ສ ຕໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ, ຣາຊາປິ ຕຸຏ຺ຐມານໂສ;

ເປເສສິ ຫຕ຺ຖິທມກໍ, ເຉກາຈຣິຍໍ ສຸສິກ຺ຂິຕໍ.

៣.

“គន្ត្វា សោ ហត្ថិទមកោ, អទ្ទស បទុមស្សរេ;

ភិសមុឡាលំ [ភិសមូលំ (ក.)] ឧទ្ធរន្តំ, យាបនត្ថាយ មាតុយា.

៤.

“វិញ្ញាយ មេ សីលគុណំ, លក្ខណំ ឧបធារយិ;

‘ឯហិ បុត្តា’តិ បត្វាន, មម សោណ្ឌាយ អគ្គហិ.

៥.

“យំ មេ តទា បាកតិកំ, សរីរានុគតំ ពលំ;

អជ្ជ នាគសហស្សានំ, ពលេន សមសាទិសំ.

៦.

“យទិហំ តេសំ បកុប្បេយ្យំ, ឧបេតានំ គហណាយ មំ;

បដិពលោ ភវេ តេសំ, យាវ រជ្ជម្បិ មានុសំ.

៧.

“អបិ ចាហំ សីលរក្ខាយ, សីលបារមិបូរិយា;

ន ករោមិ ចិត្តេ អញ្ញថត្តំ, បក្ខិបន្តំ មមាឡកេ.

១០៍

“ឃតិ ទេព យំ ពត្ថ ទេកាទេដ្ឋ ឃ្យុំ, ឲទស្វុហិ ទេពាយទេទហិ ច;

ទេតច ទេពសំ បក្យុទេប្យឃ្យំ, ឃឹលពណ្ឌកឃា យឃា”តិ៍

យាត្យុទេបឹងកចទិឃំ បធឃំ៍

១៍ ក្វុទិចត្តុចទិឃា

១១៍

“បុតាបទំ ឃចា ទេហាឃិ, ក្វុទិចទេត្តា ឃហិដ្ឋិទេកា;

ចិទ្វុបទេក្លត ឃហារេឌ្ឍា, ទេចចទេលិកឃកឌ្ឍហំ៍

១២៍

“ពត្ថ បឃ្សិត្វាហំ ទេចទេច, ឲកត្តិ ឃុលឃបុឃិទេព;

ពំ ឃក្កកឃតត្វាឃ, ឃឹលត្តពំ ឃឃាឌិឃិ៍

១៣៍

“ឃទឹទកិច្ចំ កត្វាត, ក្យុត្វា ឃាបតឃត្តកំ;

ចត្យុទេទា អទេក្ក អធិដ្ឋាឃ, ទេឃឃិ ចឃ្យិកឃុទ្ធតិ៍

១៣។

“ឆវិយា ចម្មេន មំសេន, នហារុអដ្ឋិកេហិ វា;

យស្ស ឯតេន ករណីយំ, ទិន្នំយេវ ហរន្តុ មេ។

១៤។

“សំសិតោ អកតញ្ញុនា, អាលម្បាយនោ [អាលម្ពណោ (សី។)] មមគ្គហិ;

បេឡាយ បក្ខិបិត្វាន, កីឡេតិ មំ តហិំ តហិំ។

១៥។

“បេឡាយ បក្ខិបន្តេបិ, សម្មទ្ទន្តេបិ បាណិនា;

អាលម្បាយនេ [អាលម្ពណេ (សី។)] ន កុប្បាមិ, សីលខណ្ឌភយា មម។

១៦។

“សកជីវិតបរិច្ចាគោ , តិណតោ លហុកោ មម;

សីលវីតិក្កមោ មយ្ហំ, បថវុប្បតនំ វិយ។

១៧។

“និរត្តំ ជាតិសតំ, ចជេយ្យំ មម ជីវិតំ;

នេវ សីលំ បភិន្ទេយ្យំ, ចតុទ្ទីបាន ហេតុបិ។

᪙᪨

“ᩋᨸᩥ ᨧᩣᩉᩴ ᩈᩦᩃᩁᨠ᩠ᨡᩣᨿ, ᩈᩦᩃᨸᩣᩁᨾᩥᨸᩪᩁᩥᨿᩣ;

ᨶ ᨠᩁᩮᩣᨾᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᨬ᩠ᨬᨳᨲ᩠ᨲᩴ, ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨸᨶ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩮᨧᨠᩮ”ᨲᩥ᪨

ᨽᩪᩁᩥᨴᨲ᩠ᨲᨧᩁᩥᨿᩴ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ᪨

᪓᪨ ᨧᨾ᩠ᨸᩮᨿ᩠ᨿᨶᩣᨣᨧᩁᩥᨿᩣ

᪑᪐᪨

“ᨸᩩᨶᩣᨸᩁᩴ ᨿᨴᩣ ᩉᩮᩣᨾᩥ, ᨧᨾ᩠ᨸᩮᨿ᩠ᨿᨠᩮᩣ ᨾᩉᩥᨴ᩠ᨵᩥᨠᩮᩣ;

ᨲᨴᩣᨸᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩮᩣ ᩋᩣᩈᩥᩴ, ᩈᩦᩃᨻ᩠ᨻᨲᩈᨾᨸ᩠ᨸᩥᨲᩮᩣ᪨

᪑᪑᪨

“ᨲᨴᩣᨸᩥ ᨾᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩥᩴ, ᩏᨸᩅᩩᨲ᩠ᨳᩴ ᩏᨸᩮᩣᩈᨳᩴ;

ᩋᩉᩥᨲᩩᨱ᩠ᨯᩥᨠᩮᩣ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᩁᩣᨩᨴ᩠ᩅᩣᩁᨾ᩠ᩉᩥ ᨠᩦᩊᨿᩥ᪨

᪑᪒᪨

“ᨿᩴ ᨿᩴ ᩈᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩴ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᨿᩥ, ᨶᩦᩃᩴᩅ ᨸᩦᨲᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩴ;

ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᩉᩮᩣᨾᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩥᨲᩈᨶ᩠ᨶᩥᨽᩮᩣ᪨

໑໒.

“ຖລໍ ກເຣຍ຺ຍຸທກໍ, ອຸທກມ຺ປິ ຖລໍ ກເຣ;

ຍທິຫໍ ຕສ຺ສ ປກຸປ຺ເປຍ຺ຍໍ, ຂເຓນ ຉາຣິກໍ ກເຣ.

໑໓.

“ຍທິ ຈິຕ຺ຕວສີ ເຫສ຺ສໍ, ປຣິຫາຍິສ຺ສາມິ ສີລໂຕ;

ສີເລນ ປຣິຫີນສ຺ສ, ອຸຕ຺ຕມຕ຺ໂຖ ນ ສິຊ຺ຌຕິ.

໑໔.

“ກາມໍ ຠິຊ຺ຊຕຸຍໍ ກາໂຍ, ອິເຘວ ວິກິຣີຍຕຸ;

ເນວ ສີລໍ ປຠິນ຺ເທຍ຺ຍໍ, ວິກິຣນ຺ເຕ ຠຸສໍ ວິຍາ”ຕິ.

ຠູຣິທຕ຺ຕຈຣິຍໍ ທຸຕິຍໍ.

໓. ຈູຬໂພທິຈຣິຍາ

໑໕.

“ປຸນາປຣໍ ຍທາ ໂຫມິ, ຈູຬໂພທິ ສຸສີລວາ;

ຠວໍ ທິສ຺ວານ ຠຍໂຕ, ເນກ຺ຂມ຺ມໍ ອຠິນິກ຺ຂມິໍ.

໑໖.

“ឃា រេយ ទុតិឃិកា អាសិ, ព្រាហ្មណី កតកឃត្តិកា;

ឃាបិ ចរេ្ច អភរេបក្ខា, រេតក្ខឞ្ញុំ អកិតិក្ខឞិ៍

១ប័៍

“ភិទាលឃា លិត្តុជាត្ត, អភរេបក្ខា ក្យុរល ករេណ;

ឆទក្ខា កាយភិកយំ, ជាទិពាណឃិយ្យុបិកយ្យុំ៍

១ង័៍

“ពត្ថ ចឃាយ ភិបកា, អឃិឃដ្ឋា ក្យុរល ករេណ;

ភិទាក្យុរល អប្យូឃរេ្ឋ, ទាឌ្យុឃ្យារេភ ចឃាយុរេកា៍

១០៍

“ភ្ញុឃ្យារេភឆឃ្សូភិ កក្ខា, ទាឌា អឌ្ឍឃ ព្រាហ្មណិ;

ភ្ញុបកយ្យុ យយំ ប្យុឆ្ញិ, ‘ព្យុរេឃ្យាឃា កា កឃ្សុ កទិឃា’៍

១ព៍

“ឲចំ ចុរេត្ត អហំ ពឃ្សុ, ញាគំ ចឆភយព្រាចិ;

‘ភ យឃ្យាកទិឃា ឲឃា, ឃហឆយ្យុា ឲកឃាឃតី’៍

១១។

“តិស្សា [តស្សា (សី។)] សារត្តកឆិនេតា, កាហាបេត្វាត ឆេដេក;

តិប្បឹញអយេត្តា ពលសា, អត្តេបុទ៌ បេចេសយិ។

១២។

“ញ្ចបត្តកិយា យឃ្សា សហឌា ឲកសារសតិ;

អាកឆ្លិត្វា តយត្តិយា, កោបេរិ េយ ក្លបបឌ្ឍ។

១៣។

“សហ កោបេ សយុប្បេត្ក, សិលត្ពាតយត្យុស្សទិ;

តេត្វច កោបំ តិក្កហ្យាតាគាសិ ចឆ្លិត្វបទិ។

១៤។

“យធិ តំ ព្រាហ្មណំ កោធិ, កោដ្ឋេ យ្យ តិហ្យាសត្តិយា;

តេច សិលំ បកិត្តេឃ្យ, ទៅឆិយាយេច កាទហា។

១៥។

“ត េយសា ព្រាហ្មណី ដេស្សា, តបិ េយ ពាលំ ត ចិឌ្ឍតិ;

សត្តាញ្ញាតំ បិឃំ យឃ្សា តស្ពា សិលិត្សទក្លិស”ត្តិ។

ក្ឃឭអរេាឌឹឆទិឃំ ឆព្យត្ត៏

ទ៏ ឃហិឋរាឌឆទិឃា

ឲ្យលិ៏

“ប្យតាបរិ ឃឌា រហាឃិ, ឃហិរឋា បចតចាររកា;

បចឌ្ឍកាឃោ ឌាលចា, ឃហរត្តា គឹឃឌស្សរតា៏

ឲ្យប័៏

“បត្តារេរ ពិទិក្យរក្ក [ចតក្យរក្ក (ឋិ៏)] ច, ទ្យក្លប្យរល ឌកាឋរឃ;

រហារពត្ត ធាតំ ឃហិឋាតំ, រកាឌិ រកាឌិ ពហិ ពហិ៏

ឲ្យដ័៏

“ឌិចររត្តា ព្រហាររត្តា, ធាតំ អឌ្គឋ កឌ្គកំ;

ពំ ធាតំ ភ្លបកត្តាត, ពិឌ្គាឃិ ច ឋឃាឃិ ច៏

៣០៏

“អរចត្ត កបិឃាកត្តា, បិរបិ អតទិរឃា លហ្យ;

ពរគ្គ តលិរេ កឃ្យរក, ឃ្យរត្តតិ ឌ្ឍហរតពិពំ៏

໓ດ`

“ສກິຍຶ ຊີຈນັ ຊຸຕິຍັ, ຕຕິຍັ ຈຕຸຕູຍຶ ຈ;

ຊຸເສຕິ ຍັ ສຕູກາລັ, ເຕສ ເທາຍິ ງປຊຸເຕາ`

໓ງ`

“ຍຍັ ງປຊຸຕັ ຊີຍູາ, ຍເກຼາ ຍັ ຊູຊຍຕາຈີ;

‘ສາເສເຫຕັ ຄຈັ ປາປັ, ສິເຕູທິ ຈ ດຸເຣທິ ຈ’`

໓ຽ`

“ອຈັ ຕຸເຕູ ຕຊາ ຍເກຼ, ອຫັ ຕັ ຊູຊຍຕາຈີ;

‘ກິ ຕູ ຍເກຼສິ ກຸດາເປສ, ປາເປສ ອສທິເຍສ ຍັ`

໓໓`

“‘ຍຊີຫັ ຕສູ ປກຸເປຍຍູ, ຕເຕາ ທິສຕເຣາ ກເຈ;

ສິລຕູາ ເຍ ປກິເຊູຍູ, ຈິຕູາ ຈ ກເຣເທຍູ ຍັ`

໓໓ັ`

“‘ທິຍູຕາ ຊີຈິຕາ ຈາປິ, ປຣິສຸເຊສ ຍຕັ ຈເຣ;

ກຸາຫັ ຊີຈິຕເຫຕຸປິ, ກາທາຍິ ປເຣເຫຊສັ’`

៣៦។

“មមេវាយំ មញ្ញមានោ, អញ្ញេបេវំ ករិស្សតិ;

តេវ តស្ស វធិស្សន្តិ, សា មេ មុត្តិ ភវិស្សតិ។

៣៧។

“ហីនមជ្ឈិមឧក្កដ្ឋេ, សហន្តោ អវមានិតំ;

ឯវំ លភតិ សប្បញ្ញោ, មនសា យថា បត្ថិត”ន្តិ។

មហិំសរាជចរិយំ បញ្ចមំ។

៦។ រុរុរាជចរិយា

៣៨។

“បុនាបរំ យទា ហោមិ, សុតត្តកនកសន្និភោ;

មិគរាជា រុរុនាម, បរមសីលសមាហិតោ។

៣៩។

“រម្មេ បទេសេ រមណីយេ, វិវិត្តេ អមនុស្សកេ;

តត្ថ វាសំ ឧបគញ្ឆិំ, គង្គាកូលេ មនោរមេ។

᪓᪐᪨

“ᩋᨳ ᩏᨸᩁᩥ ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨿ, ᨵᨶᩥᨠᩮᩉᩥ ᨸᩁᩥᨸᩦᩊᩥᨲᩮᩣ;

ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨿ ᨸᨸᨲᩥ, ‘ᨩᩦᩅᩣᨾᩥ ᩅᩣ ᨾᩁᩣᨾᩥ ᩅᩣ’᪨

᪓᪑᪨

“ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩥᩅᩴ ᩈᩮᩣ ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨿ, ᩅᩩᨿ᩠ᩉᨾᩣᨶᩮᩣ ᨾᩉᩮᩣᨴᨠᩮ;

ᩁᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩁᩩᨱᩴ ᩁᩅᩴ, ᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨿ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨

᪓᪒᪨

“ᨲᩔᩣᩉᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨠᩁᩩᨱᩴ ᨸᩁᩥᨴᩮᩅᨲᩮᩣ;

ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨿ ᨲᩦᩁᩮ ᨮᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᩋᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᩴ ‘ᨠᩮᩣᩈᩥ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨶᩁᩮᩣ’᪨

᪓᪓᪨

“ᩈᩮᩣ ᨾᩮ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨧ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩣᩈᩥ, ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨠᩁᨱᩴ ᨲᨴᩣ;

‘ᨵᨶᩥᨠᩮᩉᩥ ᨽᩦᨲᩮᩣ ᨲᩈᩥᨲᩮᩣ, ᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨴᩮᩣᩉᩴ ᨾᩉᩣᨶᨴᩥᩴ’᪨

᪓᪔᪨

“ᨲᩔ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᨠᩣᩁᩩᨬ᩠ᨬᩴ, ᨧᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨾ ᨩᩦᩅᩥᨲᩴ;

ᨸᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩦᩉᩁᩥᩴ ᨲᩔ, ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᨾ᩠ᩉᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ᪨

៣៣៓

“អស្សត្ថកាលមញ្ញាយ, តស្សាហំ ទូតមព្រវិ;

‘ឯហិ តំ ចទំ យាចាមិ, មា មំ កស្សសិ បិចេង’៓

៣៤៓

“តតោ គន្ត្វាន អាហិតគ្គិ, បុដ្ឋោ ទេវ ចេតនីយោ;

រាជានំ មេ គហេត្វាន, ទ្វិបពញ្ចំ មមន្តិកំ៓

៣៥៓

“យាចិតា ករលាំ សន្តំ, ទទេញ្ញា អាទេវាចិតំ មយា;

រាជា សុត្វាន ចចតិ, ទ្វសុំ តស្ស បកបុមិ;

‘ញ្ញមេច យាតមិស្សាមិ, មិត្តទ្រុត្តិំ [មិត្តទ្រុគិ (សី៓)] អគាទិមំ’៓

៣៦៓

“តមហំ អគ្វទល្លមេគ្គា, គិមុិគិ មម អត្តគា;

‘តិដ្ឋ ទេតមេសា មហារាជ, កាមការោ ភចាមិ តេ’៓

៣៧៓

“អនុរក្ខិំ មម សីលំ, នារក្ខិំ មម ជីវិតំ;

សីលវា ហិ តទា អាសិំ, ពោធិយាយេវ ការណា”តិ។

រុរុរាជចរិយំ ឆដ្ឋំ។

៧។ មាតង្គចរិយា

៩០។

“បុនាបរំ យទា ហោមិ, ជដិលោ ឧគ្គតាបនោ;

មាតង្គោ នាម នាមេន, សីលវា សុសមាហិតោ។

៩១។

“អហញ្ច ព្រាហ្មណោ ឯកោ, គង្គាកូលេ វសាមុភោ;

អហំ វសាមិ ឧបរិ, ហេដ្ឋា វសតិ ព្រាហ្មណោ។

៩២។

“វិចរន្តោ អនុកូលម្ហិ,ឧទ្ធំ មេ អស្សមទ្ទស;

តត្ថ មំ បរិភាសេត្វា, អភិសបិ មុទ្ធផាលនំ។

៩៣។

“យទិហំ តស្ស បកុប្បេយ្យំ, យទិ សីលំ ន គោបយេ;

ឱលោកេត្វានហំ តស្ស, ករេយ្យំ ឆារិកំ វិយ។

៤២។

“យំ សោ តទា មំ អភិសបិ, កុបិតោ ទុដ្ឋមានសោ;

តស្សេវ មត្ថកេ និបតិ, យោគេន តំ បមោចយិំ។

៤៣។

“អនុរក្ខិំ មម សីលំ, នារក្ខិំ មម ជីវិតំ;

សីលវា ហិ តទា អាសិំ, ពោធិយាយេវ ការណា”តិ។

មាតង្គចរិយំ សត្តមំ។

៨. ធម្មទេវបុត្តចរិយា

៤៤។

“បុនាបរំ យទា ហោមិ, មហាបក្ខោ មហិទ្ធិកោ;

ធម្មោ នាម មហាយក្ខោ, សព្ពលោកានុកម្បកោ។

៤៥។

“ទសកុសលកម្មបថេ , សមាទបេន្តោ មហាជនំ;

ធរាមិ កាយតិកមំ, សមិេត្តា សបទិដ្ឋតោ

៤៨

“បិេបិ កឆទិេឃា ឃេក្លា, ឌិេបេត្តា ឆស បិបេក;

េសាេបត្ត យហិឃា ធទតិ, សមិេត្តា សបទិដ្ឋតោ

៤៩

“ឆយូចាឌិ អឆេយូា ឆ, ក្ខេកា បច្ចតិកា យឃំ;

ឆ្ងុេទ ឆ្ងុទំ ឈដ្ឋ ឃត្តា, សមិយ្យាបជិបេឆ ក្ខេកោ

៥០

“កលេហា ចត្តតិ េកយ្ទា, កល្យាណបិបកស្ស ឆ;

យក្កា ឌក្កូយភត្តាឃ, យហាឃ្ញេឆ្ល ក្ខបដ្ឋិេតោ

៥១

“ឃឌិហំ តស្ស កុេប្យឃ្យំ, ឃឌិ កិេត្ថ តេបិកុលំ;

សហបទិឌតំ តស្ស, ទឌក្ខតំ កេទឃ្យហំ

៥២

“អបិធាហំ ឃិលទក្លាឃ, តិដ្ឋាេបត្តាភ យាភសំ;

ສຫ ຊເນເນາກ຺ກມິຕ຺ວາ, ປຖໍ ປາປສ຺ສ ນາສຫໍ.

໗໑.

“ສຫ ປຖເຕາ ອຸກ຺ກເນ຺ຕ, ກນ຺ຕາ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ນິພ຺ພຸຕິ;

ຈິເຕ຺ ອຫາສິ ປສີທີ, ປາປຍກ຺ຂສ຺ສ ນາສເນ”ຕິ.

ຘມ຺ມເທວບຸຕ຺ຕຈຣິຍໍ ອຏ຺ຐມໍ.

໙. ອລີນສຕ຺ຕຈຣິຍາ

໗໒.

“ປຎ຺ຈາລຣເຏ຺ຐ ນຄຣວເຣ, ກປິລາຍໍ [ກມ຺ປິລາຍໍ (ສີ.), ກມ຺ປິລາຍໍ (ສ຺ຍາ.)] ປຸຣຸຕ຺ຕເມ;

ຣາຊາ ຊຍທ຺ທິເສາ ນາມ, ສີລຄຸຓມຸປາຄເຕາ.

໗໓.

“ຕສ຺ສ ຣເຎ຺ຎາ ອຫໍ ປຸເຕ຺ຕາ, ສຸຕຘເມ຺ມາ ສຸສີລວາ;

ອລີນສເຕ຺ຕາ ຄຸຓວາ, ອນຸຣກ຺ຂປຣິຊເນາ ສທາ.

໗໔.

“ປິຕາ ເມ ມິຄວໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ເປຣິສາທໍ ອຸປາຄມິ;

ᩈᩮᩣ ᨾᩮ ᨸᩥᨲᩩᨾᨠ᩠ᨠᩮᩉᩈᩥ, ‘ᨽᨴ᩠ᨴᩣᩈᩥ ᨾᨾ ᨾᩣ ᨧᩃᩥ’᪨

᪆᪆᪨

“ᨲᩔ ᨲᩴ ᩅᨧᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ, ᨽᩦᨲᩮᩣ ᨲᩈᩥᨲᩅᩮᨵᩥᨲᩮᩣ;

ᨴᩣᩁᩩᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᩋᩉᩩ ᨲᩔ, ᨶᩥᨾ᩠ᨾᩣᨶ ᩮᨸᩁᩥᩈᩣᩁᨠᩴ᪨

᪆᪇᪨

“ᨾᩥᨣᨬ᩠ᨧ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩩᨬ᩠ᨧᩔᩩ, ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨣᨾᨶᩴ ᨸᩩᨶ;

ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩔ ᨵᨶᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ, ᨸᩥᨲᩣ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᨿᩥ ᨾᨾᩴ᪨

᪆᪈᪨

“‘ᩁᨩ᩠ᨩᩴ ᨸᩩᨲ᩠ᨲ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩ, ᨾᩣ ᨸᨾᨩ᩠ᨩᩥ ᨸᩩᩁᩮ ᨡᩩᨴᩴ;

ᨣᨲᩴ ᨾᩮ ᨸᩁᩥᩈᩣᩁᩮᨶ, ᨾᨾ ᩋᩣᨣᨾᨶᩴ ᨸᩩᨶ’᪨

᪇᪀᪨

“ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩪ ᨧ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨶᩥᨾᩩᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ;

ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᨶᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ, ᩮᨸᩁᩥᩈᩣᨴᩴ ᩏᨸᩣᨣᨾᩥᩴ᪨

᪇᪁᪨

“ᩈᩈᨲ᩠ᨲᩉᨲ᩠ᨳᩩᨸᨣᨲᩴ, ᨣᨯᩣᨵᩥ ᩮᩈᩣ ᨲᩈᩥᩔᨲᩥ;

ເຕນ ພິຊ຺ຊິສ຺ສຕິ ສີລໍ, ປຣິຕ຺ຕາຍໍ [ປຣິຕານໍ (ສີ.)] ກເຕ ມຍິ.

໖໑.

‘‘ສີລຂຓ຺ຑພຍາ ມຍ຺ຫໍ ຕສ຺ສ ເທສ຺ສໍ ນ ພ຺ຍາຫຣິໍ;

ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕ ຫິຕຈາຣີ, ປຸນໍ ຈຈນມພ຺ຣວິ.

໖໒.

‘‘‘ອຸຊ຺ຊາເລຫິ ມຫາອຄ຺ຄິໍ, ປປຕິສ຺ສາມິ ຣຸກ຺ຂໂຕ;

ຕໍ ປກ຺ກກາລມຎ຺ຎາຍ [ສຸປກ຺ກກາລມຎ຺ຎາຍ (ປີ.)], ພກ຺ຂຍ ມໍ ປິຕາມຫ’.

໖໓.

‘‘ອິຕິ ສີລວຕໍ ເຫຕຸ, ນາຣກ຺ຂິໍ ມມ ຊີວິຕໍ;

ປພ຺ພາເຊສິໍ ຈຫໍ ຕສ຺ສ, ສທາ ປາຓາຕິປາຕິກ’’ນ຺ຕິ.

ອລີນສຕ຺ຕຈຣິຍໍ ນວມໍ.

໑໐. ສງ຺ຂປາລຈຣິຍາ

໖໔.

‘‘ປຸນາປຣໍ ຍທາ ໂຫມິ, ສງ຺ຂປາໂລ ມຫິທ຺ທິໂກ;

ភាឃាចុឆោ ឈោរចិសោ, ក្លិខិច្បោ ក្លុរកាឆិក្ន៑

ប័៩៑

“ចព្យប្យឆេ យហាយក្កេ, ភាភាឌភសយាក្យលេ;

ចព្យទោ អក្កេ អឆិ្ឌ្ធាឃ, ពព្វ ចាសយកប្យឃិ៑

ប័សិ៑

“លចិឃា ចយេុ្ឋភ យំសេភ, ភហារ្យអ្ឌ្ធិកេហិ ចា;

ឃឃ្ស្យ ឲពេភ ករឈឹឃំ, ឌិត្តុឃេច ហទាព្យ សោ៑

ប័ប័៑

“អគ្គ្ឋសិស្យ កោឌប្យត្តា, ឈទា លុគ្គ្ឋា អកាក្យឈា;

ក្លុបកញ្ច្យា យយំ ពព្វ, ចណ្ឌយុក្កុរបិឈិភោ៑

ប័ដ៑

“ភាសាឃ ចិភិចិញ្ញ្ញត្តា, ភក្ក្យេជ្ឋ បិជ្ឋិកហ្ឋេក;

កាឌេ អាទោបឃិត្តាភ, កោឌប្យត្តា ហទិស្យ យំ៑

ដ០៑

“សសាករត្ត បឆចិំ, សកាភភំ សបក្ខាពំ;

ពុទ្ធយានេភា ចហំ ពត្វ, ភាឃាចារេពភ ឈាបេឃ៑

៥១៑

“ឞូលេហិ ចិភិចិជ្ឈេន្តា, កោដ្ដយន្តាបិ ឞត្តិភិ;

ភោជបុត្តេ ភ កុប្បាមិ, ឯឞា មេ ឞីលបារមី”តិ៑

ឞង្ខបាលចរិយំ ឥឞមំ៑

ហត្ថិភាកចគ្គោ តុតិយោ៑

តឞ្សុទ្ទានំ –

ហត្ថិភាគោ ភូរិឥត្តោ, ចម្បេយ្យោ ពោធិ មហិឞោ;

រុរុ មាតង្គោ ធម្មោ ច, អត្រជោ ច ជយទ្ទិឞោ៑

ឯតេ ភច ឞីលពលី, បរិក្ខារា បទេឞិកា;

ជីចិតំ បរិរក្ខិត្វា, ឞីលានិ អនុរក្ខិឞំ៑

ឞង្ខបាលឞ្ស មេ ឞតោ, ឞព្ពកាលម្បិ ជីចិតំ;

យឞ្ស កឞ្សចិ ភិយ្យត្តំ, តឞ្មា ឞា ឞីលបារមីតិ៑

ឞីលបារមិភិទ្ទេឞោ ភិដ្ឋិតោ៑

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣. យុធញ្ជយវគ្គោ

១. យុធញ្ជយចរិយា

១.

“យទាហំ អមិតយសោ, រាជបុត្តោ យុធញ្ជយោ;

ឧស្សាវពិន្ទុំ សូរិយាតបេ, បតិតំ ទិស្វាន សំវិជិំ។

២.

“តញ្ញេវាធិបតិំ កត្វា, សំវេគមនុព្រូហយិំ;

មាតាបិតូ ច វន្ទិត្វា, បព្ពជ្ជមនុយាចហំ។

៣.

“យាចន្តិ មំ បញ្ជលិកា, សនេគមា សរដ្ឋកា;

‘អជ្ជេវ បុត្ត បដិបជ្ជ, ផីតំ រជ្ជមិទំ តវ’។

៤.

“សរាជកេ សហោរោធេ, សនេគមេ សរដ្ឋកេ;

ករុណំ បរិទេវន្តេ, អនបេក្ខោវ បរិច្ចជិំ។

៣៍

“កោចលំ បឆចិ រជ្ជំ, ឆោតិបរិឌតំ ឃសំ;

ឆឌយាតោ ត ចិត្តេសិំ, ទៀឆិឃាឃេច ការណា៍

៤៍

“យាតាបិតា ត យេ ទេស្សា, តបិ យេ ទេស្សំ យហាឃសំ;

សព្ពញ្ញុតំ បិយំ យយ្ហំ តស្មា រជ្ជំ បរិច្ចជិ”ត្តិ៍

ឃុធញ្ជយចរិយំ បធយំ៍

១៍ សោយតស្សចរិយា

៥៍

“បុតាបរំ ឃធា ហោយិ, ខ្ទត្ថបទ្ធេ បុរុត្តមេ;

កាមិតោ ឆយិតោ បុត្តោ, សោយតស្សោតិ ចិស្សុតោ៍

៦៍

“សីលចា គុណសយ្បន្នោ, កល្យាណបដិភាតចា;

ចុឌ្ឍាបចាយី ហិរីយា, សង្គហេសុ ច កោចិទោ៍

៧៍

“តស្ស រញ្ញោ បតិករោ, អហោសិ កុហកតាបសោ;

អារាមំ មាលាវច្ឆញ្ច, រោបយិត្វាន ជីវតិ។

១០។

“តមហំ ទិស្វាន កុហកំ, ថុសរាសិំវ អតណ្ឌុលំ;

ទុមំវ អន្តោ សុសិរំ, កទលិំវ អសារកំ។

១១។

“នត្ថិមស្ស សតំ ធម្មោ, សាមញ្ញាបគតោ អយំ;

ហិរីសុក្កធម្មជហិតោ, ជីវិតវុត្តិការណា។

១២។

“កុបិតោ អហុ [អហោសិ (សី។), អាសិ (ស្យា។)] បច្ចន្តោ, អដវីហិ បរន្តិហិ;

តំ និសេធេតុំ គច្ឆន្តោ, អនុសាសិ បិតា មមំ។

១៣។

“‘មា បមជ្ជិ តុវំ តាត, ជដិលំ ឧគ្គតាបនំ;

យទិច្ឆកំ បវត្តេហិ, សព្ពកាមទទោ ហិ សោ’។

໑໓.

“ຕຍຫໍ ຄຕ຺ວານຸປຕ຺ຖານໍ, ທູຕໍ ຈຈຕຍເຕ຺ຣຈິ;

‘ກຈ຺ຈິ ເຕ ຄຫປຕິ ກຸສລໍ, ກິໍ ຈາ ເຕ ອາຫຣີຍຕຸ’.

໑໔.

“ເຕນ ເສາ ກຸປິເຕາ ອາສິ, ກຸຫເກາ ຍາຕຕິສ຺ສິເຕາ;

‘ຌາຕາເປຍິ ຕຸຈິ ອຊ຺ຊ, ຣຕ຺ຖາ ປຕ຺ຕາຊຍາຍິ ຈາ’.

໑໕.

“ຕິເສາຌຍິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈຕ຺ຕໍ, ຣາຊາ ກຸຫກຍເຕ຺ຣຈິ;

‘ກຈ຺ຈິ ເຕ ກເຕ຺ຕ ຕຍຕີຍໍ, ສຍ຺ຍາເຕາ ເຕ ປຈຕ຺ຕິເຕາ’.

໑໖.

“ຕສ຺ສ ອາຊິກ຺ຂຕີ ປິເປິ, ກຸຍາເຣາ ຍຈາ ຕາສິເຍາ;

ຕສ຺ສ ຕໍ ຈຈຕໍ ສຸຕ຺ວາ, ອາຄາເປສິ ຍຫີປຕິ.

໑໗.

“‘ສີສໍ ຕເຕ຺ວຈ ຌິຕ຺ວາ, ກຕ຺ວາຕ ຈຕຸລຸທ຺ທິກໍ;

ຣຊິຍາ ຣຊິຍໍ ຂເສ຺ສຊ, ສາ ຄຕິ ຂຊິລຫີຍຕ຺ຕາ’.

໑໙.

“ຕຕ຺ຖ ກາຣຓິກາ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ຈຓ຺ຑາ ລຸທ຺ທາ ອກາຣຸຓາ;

ຍາທຸອເດ຺ກ ນິສິນ຺ນສ຺ສ, ອາກຑ຺ຒິຕ຺ວາ ນຍນ຺ຕິ ຍໍ.

໒໐.

“ເທສາຫໍ ໂວຍວຍໍ, ປທ຺ທຕໍ ກາວຸຫປທ຺ທຕໍ;

‘ຣເຍ຺ຍາ ຄເສ຺ສຍ ຍໍ ພິປໍ, ຣາຊກິຣິຍານິ ອຕ຺ຖິ ເຍ’.

໒໑.

“ເທ ຍໍ ຣເຍ຺ຍາ ຄສ຺ສຍິສຸ, ປາປສ຺ສ ປາປເສວິເນາ;

ຊິວ຺ຫານ ທໍ ສເຍ຺ຍາເປສິ, ຍຍຕ຺ຕາ ຈສຍານຍິ.

໒໒.

“ເສາ ຍໍ ຕຕ຺ຖ ທຍາເປສິ, ຍຫາຣຊ຺ຊຍຄານິ ເຍ;

ເສາຫໍ ຕຍໍ ຄາລຍິຕ຺ວາ, ປຕ຺ຕຂີ ອນກາຣິຍໍ.

໒໓.

“ນ ເຍ ເຄສ຺ສໍ ຍຫາຣຊ຺ຊໍ, ກາຍເກາເກາ ນ ເຄສ຺ສິເຍາ;

សព្ពញ្ញុតំ បិយំ មយ្ហំ តស្មា រជ្ជំ បរិច្ចជិ”ន្តិ។

សោមនស្សចរិយំ ទុតិយំ។

៣។ អយោឃរចរិយា

១២។

“បុនាបរំ យទា ហោមិ, កាសិរាជស្ស អត្រជោ;

អយោឃរម្ហិ សំវឌ្ឍោ, នាមេនាសិ អយោឃរោ។

១៣។

“ទុក្ខេន ជីវិតោ លទ្ធោ, សំបីឡេ បតិបោសិតោ;

អជ្ជេវ បុត្ត បដិបជ្ជ, កេវលំ វសុធំ ឥមំ។

១៤។

“សរដ្ឋកំ សនិគមំ, សជនំ វន្ទិត្វ ខត្តិយំ;

អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វាន, ឥទំ វចនមព្រវិ។

១៥។

“‘យេ កេចិ មហិយា សត្តា, ហីនមុក្កដ្ឋមជ្ឈិមា;

និរារក្ខា សកេ គេហេ, វឌ្ឍន្តិ សកញាតិភិ។

១៥.

‘‘ខ្ពាត់ េលិេព ក្តូទិឃំ, ឃំបឹឮុ យយ េបិឃត់;

អេឃាឈេរយិ្យឃំចេឌ្ឋា, អប្យេក ចត្គ្ឃូទិេឃ.

១៦.

‘‘ប្ហូតិក្យលាបឃយ្យុណ្ណា, យុ្ឌិត្វា យាត្យ ក្យ្ឌិេតា;

តេតា េឈារេតេរ ក្យេក្លូ, ប្យត បក្លិត្តេឃាឈេរ.

១៧.

‘‘ឃឌិហំ តាឌិឃំ បត្វា, ក្យក្លិ បេរយឌារ្យហំ;

េរឌ្ឌូឃ្យ ឃឌិ េរឌ្ឌាយិ [េរឌ្ឌាយិ (ឃឹ.)], បិបិត់ ក្តូេយា ឃិឃំ.

១៨.

‘‘ក្ពាក្តហិេតាយិ្យពោេឃត, េរឌ្ឌូតយិ្យអតត្តិេពា;

តិឌ្ឌូតិ បទិេឃឃិឃ្សំ, ឃត្តូ យំ យក្ខុ ត យក្ខិេឃ’.

១៩.

‘‘ឲចាហំ ចិត្តឃិត្វាត, ចិរចេត្ត យហាឌេត;

ᨶᩣᨣᩮᩣᩅ ᨻᨶ᩠ᨵᨶᩴ ᨨᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨸᩣᩅᩥᩈᩥᩴ ᨠᩣᨶᨶᩴ ᩅᨶᩴ᪨

᪁᪁᪨

“ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩣ ᨶ ᨾᩮ ᨴᩮᩔᩣ, ᨶᨸᩥ ᨾᩮ ᨴᩮᩔᩴ ᨾᩉᩣᨿᩈᩴ;

ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᩴ ᨸᩥᨿᩴ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩁᨩ᩠ᨩᩴ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨧᨩᩥ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᩮᩣᨥᩁᨧᩁᩥᨿᩴ ᨲᨲᩥᨿᩴ᪨

᪄᪨ ᨽᩥᩈᨧᩁᩥᨿᩣ

᪁᪄᪨

“ᨸᩩᨶᩣᨸᩁᩴ ᨿᨴᩣ ᩉᩮᩣᨾᩥ, ᨠᩣᩈᩦᨶᩴ ᨸᩩᩁᩅᩁᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮ;

ᨽᨣᩥᨶᩦ ᨧ ᨽᩣᨲᩁᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩮᩣᨲ᩠ᨳᩥᨿᩮ ᨠᩩᩃᩮ᪨

᪁᪅᪨

“ᩑᨲᩮᩈᩴ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨩᩮᩣ ᩋᩣᩈᩥᩴ, ᩉᩥᩁᩦᩈᩩᨠ᩠ᨠᨾᩩᨸᩣᨣᨲᩮᩣ;

ᨽᩅᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᨶ ᨽᨿᨲᩮᩣ, ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᩣᨽᩥᩁᨲᩮᩣ ᩋᩉᩴ᪨

᪁᪆᪨

“ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩪᩉᩥ ᨸᩉᩥᨲᩣ, ᩈᩉᩣᨿᩣ ᩑᨠᨾᩣᨶᩈᩣ;

ᨠᩣᨾᩮᩉᩥ ᨾᩴ ᨶᩥᨾᨶ᩠ᨲᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ‘ᨠᩩᩃᩅᩴᩈᩴ ᨵᩁᩮᩉᩥ’ᨲᩥ᪨

២៧.

“យំ តេសំ វចនំ វុត្តំ, គិហីធម្មេ សុខាវហំ;

តំ មេ អហោសិ កឋិនំ, តត្ត [សន្តត្ត (ក.)] ផាលសមំ វិយ.

២៨.

“តេ មំ តទា ឧក្ខិបន្តំ, បុច្ឆិំសុ បត្ថិតំ មម;

‘កិំ ត្វំ បត្ថយសេ សម្ម, យទិ កាមេ ន ភុញ្ជសិ’.

២៩.

“តេសាហំ ឯវមវចំ, អត្ថកាមោ ហិតេសិនំ;

‘នាហំ បត្ថេមិ គិហីភាវំ, នេក្ខម្មាភិរតោ អហំ’.

៣០.

“តេ មយ្ហំ វចនំ សុត្វា, បិតុមាតុ ច សាវយុំ;

មាតាបិតា ឯវមាហុ, ‘សព្វេវ បព្វជាម ភោ’.

៣១.

“ឧភោ មាតាបិតា មយ្ហំ, ភគិនី ច សត្ត ភាតរោ;

អបិតធនំ ឆឌ្ឌយិត្វា, បាវិសិម្ហាមហាវន”ន្តិ។

ភិសចរិយំ ចតុត្ថំ។

៥។ សោណបណ្ឌិតចរិយា

៤២។

“បុនាបរំ យទា ហោមិ, នគរេ ព្រហ្មវឌ្ឍនេ;

តត្ថ កុលវរេ សេដ្ឋេ, មហាសាលេ អជាយហំ។

៤៣។

“តទាបិ លោកំ ទិស្វាន, អន្ធីភូតំ តមោត្ថដំ;

ចិត្តំ ភវតោ បតិកុដតិ, តុត្តវេគហតំ វិយ។

៤៤។

“ទិស្វាន វិវិធំ បាបំ, ឯវំ ចិន្តេសហំ តទា;

‘កទាហំ គេហា និក្ខម្ម, បវិសិស្សាមិ កាននំ’។

៤៥។

“តទាបិ មំ និមន្តេសុំ, កាមភោគេហិ ញាតយោ;

តេសម្បិ ឆន្ទមាចិក្ខិំ, ‘មា និមន្តេថ តេហិ មំ’។

១៧។

“យោ មេ កនិដ្ឋកោ ភាតា, ភត្តោ នាមាសិ បណ្ឌិតោ;

សោបិ មំ អនុសិក្ខន្តោ, បព្ពជ្ជំ សមរោចយិំ។

១៨។

“អហំ សោណោ ច ភត្តោ ច, ឧភោ មាតាបិតា មម;

តទាបិ ភោគេ លទ្ធ្វា, បរិចរិយាយ ហារត”ន្តិ។

សោណបណ្ឌិតថេរិយាបទានំ បឋមំ។

៧។ តេមិយថេរិយា

១២។

“បុប្ផាបរំ យទា ទេវោ, កាសិរាជស្ស អត្រជោ;

មូគបក្ខោតិ នាមេន, តេមិយោតិ ជនន្តិ មំ។

១៣។

“សោឡសវស្សានិ, ន ចិន្តេតិ បុនោ តទា [សទា (សី។)];

អទេហាទត្វាន អច្ចយេន, តិណ្ណត្វា អហមេកកោ។

៥០។

“កិច្ឆា លទ្ធំ បិយំ បុត្តំ, អភិជាតំ ជុតិន្ធរំ;

សេតច្ឆត្តំ ធារយិត្វាន, សយនេ បោសេតិ មំ បិតា។

៥១។

“និទ្ទាយមានោ សយនវរេ, បពុជ្ឈិត្វានហំ តទា;

អទ្ទសំ បណ្ឌរំ ឆត្តំ, យេនាហំ និរយំ គតោ។

៥២។

“សហ ទិដ្ឋស្ស មេ ឆត្តំ, តាសោ ឧប្បជ្ជិ ភេរវោ;

វិនិច្ឆយំ សមាបន្នោ, ‘កថាហំ ឥមំ មុញ្ចិស្សំ’។

៥៣។

“បុព្ពសាលោហិតា មយ្ហំ, ទេវតា អត្ថកាមិនី;

សា មំ ទិស្វាន ទុក្ខិតំ, តីសុ ឋានេសុ យោជយិ។

៥៤។

“‘មា បណ្ឌិច្ចយំ វិភាវយ, ពាលមតោ ភវ សព្ពបាណិនំ;

សព្ពោ តំ ជនោ ឱចិនាយតុ, ឯវំ តវ អត្ថោ ភវិស្សតិ’។

៣៣។

“ឯវំ វុត្តាយហំ តស្សា, ឥទំ វចនមព្រវិ;

‘ករោមិ តេ តំ វចនំ, យំ ត្វំ ភណសិ ទេវតេ;

អត្ថកាមាសិ មេ អម្ម, ហិតកាមាសិ ទេវតេ’។

៣៤។

“តស្សាហំ វចនំ សុត្វា, សាគរេវ ថលំ លភិំ;

ហដ្ឋោ សំវិគ្គមានសោ, តយោ អង្គេ អធិដ្ឋហិំ។

៣៥។

“មូគោ អហោសិំ ពធិរោ, បក្ខោ គតិវិវជ្ជិតោ;

ឯតេ អង្គេ អធិដ្ឋាយ, វស្សានិ សោឡសំ វសិំ។

៣៦។

“តតោ មេ ហត្ថបាទេ ច, ជិវ្ហំ សោតញ្ច មទ្ទិយ;

អនូនតំ មេ បស្សិត្វា, ‘កាឡកណ្ណី’តិ និន្ទិសុំ។

៣៧។

“តតោ ខាតបកា សត្ថេ, សេភាបតិបុទោហិតា;

សត្ថេ ឡកាយតា ហុត្វា, លេឌ្ឌូតិ អនុយោជិសំ។

៩០។

“សោហំ តេសំ យតិំ ឃុត្វា, ហេដ្ឋា និចិក្កុយាភសោ;

ឃស្សត្វាឃ តបិចិណ្ណោ, សោ ទេ អត្វា សមិញ្ញាទេ។

៩១។

“ភព្វបត្វា អនុលិយ្យិត្វា, ចេចត្វា រាជចេចតិ;

លេត្តភ អភិសិទ្ធិត្វា, កាទេរសុំ បុរិ បភក្លិណំ។

៩២។

“សត្តាហំ ឆារឃិត្វាភ, ក្កុទេត រចិយណ្ឌលេ;

រចេភ យំ តិហរិត្វា, សារឆិ ចភយុបិកយិ។

៩៣។

“ឡកោកាទេស រឆំ កត្វា, សឌ្ឍស្សំ ហត្ថយុក្តិតោ [ហត្ថយុក្តិតោ (សី។ ស្យា។)];

សារឆិ លណតិ កាសុំ, តិលាតុំ បឆចិឃា យថិ។

៩៤។

“អធិដ្ឋិ តមធិដ្ឋាសិំ, តជ្ជេន្តោ វិវិធការណា;

ន កិត្តិំ តមធិដ្ឋាសិំ, ពោធិយាយេវ ការណា។

៦៥។

“មាតាបិតា ន មេ ទេស្សា, អត្តា មេ ន ច ទេស្សិយោ;

សព្ពញ្ញុតំ បិយំ មយ្ហំ តស្មា វតមធិដ្ឋហិំ។

៦៦។

“ឯតេ អង្គេ អធិដ្ឋាយ, វស្សានិ សោឡសំ វសិំ;

អធិដ្ឋានេន សមោ នត្ថិ, ឯសា មេ អធិដ្ឋានបារមី”តិ។

តេមិយចរិយំ ឆដ្ឋំ។

៧។ កបិរាជចរិយា

៦៧។

“យទា អហំ កបិ អាសិំ, នទីកូលេ ទរីសយេ;

បីឡិតោ សុំសុមារេន, គមនំ ន លភាមហំ។

៦៨។

“យម្ហោកាសេ អហំ ឋត្វា, ឱរា បារំ បតាមហំ;

តត្ថច្ឆិ សត្តុ វធកោ, កុម្ភីលោ លុទ្ទទស្សនោ។

៦៩។

“សោ មំ អសំសិ ‘ឯហី’តិ, ‘អហំបេមី’តិ តំ វតិំ;

តស្ស មត្ថកមក្កម្ម, បរកូលេ បតិដ្ឋហិំ។

៧០។

“ន តស្ស អលិកំ ភណិតំ, យថា វាចំ អកាសហំ;

សច្ចេន មេ សមោ នត្ថិ, ឯសា មេ សច្ចបារមី”តិ។

កបិរាជចរិយំ សត្តមំ។

៨. សច្ចតាបសចរិយា

៧១។

“បុនាបរំ យទា ហោមិ, តាបសោ សច្ចសវ្ហយោ;

សច្ចេន លោកំ បាលេសិំ, សមគ្គំ ជនមកាសហ”ន្តិ។

សច្ចតាបសចរិយំ អដ្ឋមំ។

៩. វដ្ដបោតកចរិយា

៩១។

“បុនាបរំ យទា ហោមិ, មគធេ វដ្ដបោតកោ;

អជាតបក្ខោ តរុណោ, មំសបេសិ កុលាវកេ។

៩២។

“មុខតុណ្ឌកេនាហរិត្វា [មុខតុណ្ឌេនាហរិត្វា (សី។)], មាតា បោសយតី មមំ;

តស្សា ផស្សេន ជីវាមិ, នត្ថិ មេ កាយិកំ ពលំ។

៩៣។

“សំវច្ឆរេ គិម្ហសមយេ, ទវឌាហោ [ទវទាហោ (ក។)] បទិប្បតិ;

ឧបគច្ឆតិ អម្ហាកំ, បាវកោ កណ្ហវត្តនី។

៩៤។

“ធមធមា ឥតិឯវំ, សទ្ទាយន្តោ មហាសិខី;

អនុបុព្ពេន ឈាបេន្តោ, អគ្គិ មមមុបាគមិ។

៩៥។

“អគ្គិវេគភយាតីតា, តសិតា មាតាបិតា មម;

ក្យុលិចេក យំ លេទ្ធ្វា, អត្ថាត់ បរិយោចឃ្យុ៎

សិសិ៎

“បិទេឆ បទេក្លូ បឌហាយិ, ភត្តិ្ត េយ កាឃិក៌ ឝាលិ;

េឃាហំ អកាតិេកា ពត្តូ, ឲចំ ចិេត្តូឃហំ ពេកា៎

សិប៎

“‘េឃឃាហំ ែបឆាេចឃ្យ៉ា, កិេពា ពឃិពេចឆិេពា;

េព យំ ឌូហាឃ បក្កត្វា, ពឆំ េយ អដ្ឋូ កាពេច៎

សិដ៎

“‘អត្ថិ េលិេក ឃឹលក្យុេណា, ឃឆ្ចំ េឃាេចឃ្យុត្យុដ្ឋ្កឃា;

េពភ ឃេឆ្ចភ កាហាយិ, ឃឆ្ចកិរិឃយុត្តូយំ៎

ប័០៎

“‘អាេចេដ្ឋត្វា ឆយុឝាលិ, ឃរិត្វា បុត្តេក ឌិេភ;

ឃឆ្ចឝាលយេចឃ្យាឃ, ឃឆ្ចកិរិឃយកាឃហំ៎

ប័១៎

“‘ឃត្តិ បក្លូា អបពភា, ឃត្តិ បិេភា អេចឆ្ចាភា;

មាតាបិតា ច និក្ខន្តា, ជាតវេទោ បដិក្កម’.

៥៦.

“សហ សច្ចេ កតេ មយ្ហំ, មហាបជ្ជលិតោ សិខី;

វជ្ជេសិ សោឡសករីសានិ, ឧទកំ បត្វា យថា សិខី;

សច្ចេន មេ សមោ នត្ថិ, ឯសា មេ សច្ចបារមី’’តិ.

វដ្ដបោតកចរិយំ នវមំ.

១០. មច្ឆរាជចរិយា

៥៧.

“បុនាបរំ យទា ហោមិ, មច្ឆរាជា មហាសរេ;

ឧណ្ហេសូរិយសន្តាបេ, សរេ ឧទក ខីយថ.

៥៨.

“តតោ កាកា ច គិជ្ឈា ច, កង្កា [ពកា (សី.)] កុលលសេនកា;

ភក្ខយន្តិ ទិវារត្តិំ, មច្ឆេ ឧបនិសីទិយ.

៥៩.

“ឲចំ ចិន្តេសហំ តត្ថ, សហ ញាតីហិ បីឡិតោ;

‘កេត ត្យ លោ ្កបិឃេត, ញាតី ទ្យក្លា បយោចយេ’៍

ប័ៗ៍

“ចិចិត្តឃិត្វា ឆយុត្តុំ, សង្ហំ អទ្ធស បយ្យឃំ;

សេច្ច ឆត្វា បយោចេសិ, ញាតីតំ តំ អតិក្លឃំ៍

ប័សិ៍

“អត្យស្សទិត្វា សតំ ឆយុំ, បរេយត្តុំ ចិចិត្តឃំ;

អកាសិ សច្ចកិរិឃំ, ឃំ លោកេ ឆុចសស្សតំ៍

ប័ប័៍

“‘ឃតោ សរាមិ អត្តានំ, ឃតោ បត្តាស្មិ ចិញ្ញុតំ;

តាកិឌាតាមិ សញ្ចិច្ច, ឲកបិណយ្យិ ហិំសិតំ៍

ប័ង៍

“‘ឲតេត សច្ចវជ្ជេត, បជ្ជុត្តោ អភិចស្សតុ;

អភិត្ថតយ បជ្ជុត្ត, តិធិ កាកស្ស តាសយ;

កាកំ សោកាយ រន្ធេហិ, ឃច្ឆ សោកា បយោចយ’៍

໕໐.

“ສຫກເຕ ສຈ຺ຈວເຣ, ປຊ຺ຊຸເນ຺ນາ ອຠິຄຊ຺ຊິຍ;

ຖລໍ ນິນ຺ນຎ຺ຈ ປູເຣເນ຺ຕາ, ຂຓເນ ອຠິວສ຺ສຖ.

໕໑.

“ເອວຣູປໍ ສຈ຺ຈວຣໍ, ກຕ຺ວາ ວີຣິຍມຸຕ຺ຕມໍ;

ວສ຺ສາເປສິໍ ມຫາເມຆໍ, ສຈ຺ຈເຕຊພລສ຺ສິເຕາ;

ສຈ຺ເຈນ ເມ ສເມາ ນຕ຺ຖິ, ເອສາ ເມ ສຈ຺ຈປາຣມີ”ຕິ.

ມຈ຺ຉຣາຊຈຣິຍໍ ທສມໍ.

໑໑. ກຓ຺ຫທີປາຍນຈຣິຍາ

໕໒.

“ປຸນາປຣໍ ຍທາ ເຫາມິ, ກຓ຺ຫທີປາຍເນາ ອິສິ;

ປເຣາປຓ຺ຓາສວສ຺ສານິ, ອນຠິຣເຕາຈຣິໍ ອຫໍ.

໕໓.

“ນ ເກາຈິ ເອຕໍ ຊານາຕິ, ອນຠິຣຕິມນໍ ມມ;

អហញ្យាកឃ្សុធិ ភាធិក្លិ, អទតិ យេ ចទតិ យាភយេ៓

៥៣៓

“សព្រាហ្មចារី យណ្ឌញ្យា, សហាឃេយ យេ យហាគ្គុសិ;

បុគ្គកម្មូសយាឃុត្តា, ស្មុលយាទេរាបត៌ លកិ៓

៥៤៓

“ពយហ៌ ក្ខបដ្ឋហិត្វាភ, អាទេរាព្យយត្យបិបឃិ;

អាបុន្ធិត្វាភ អាកញ្ចិ៍, ឃំ យឃ្យាសកយឃ្សុយ៌៓

៥៩៓

“សហាឃេយ ព្រោហ្មណោ យឃ្យ៉ា កទិឃំ អាឆាឃ បុគ្គក៌;

ពេឃា ឌភា សយាកគ្គា, អាកញ្ជា បិហ្យុភាកព៌៓

៥ល៓

“សេប្មាឆយាភា ពេហិ សហ, ភិសិត្តា សកយឃ្សុយេ;

ឆាទេកា ចដ្ឋយត្យក្លិបំ, អាសិធិសយេកាបឃិ៓

៥ប៓

“ពេពា សោ ចដ្ឋកព៌ យគ្គុ, អត្ថសត្តា ក្យយាទេកា;

អាសីវិសស្ស ហេត្ថត, ចុត្តយក្ខំ បទាយសិ។

៩៩។

“តស្ស អាមសេត កុទ្ធោ, សប្បោ វិសពលស្សិតោ;

កុបិតោ បរមកោបេន, អដំសិ ទារកំ ខណេ។

១០០។

“សហជេដ្ឋា អាសីវិសេន [អតិវិសេន (បី។ ក។)], ឃោរេន បបតិ [បតតិ (ក។)] ភូមិយំ;

តេជសាហំ ទុក្ខិតោ អាសិំ, មម វាហសិ តំ ទុក្ខំ។

១០១។

“មយ្ហំ អស្សាសយិត្វាន, ទុក្ខិតេ សោកសល្លិតេ;

បឋមំ អកាសិ កិរិយំ, អគ្គំ សច្ចំ វុត្តមំ។

១០២។

“‘សត្តាហមេវាហំ បសន្នចិត្តោ, បុញ្ញត្ថិកោ អចរិំ ព្រហ្មចរិយំ;

អថាបរំ យំ ចរិតំ មមេទំ, វស្សានិ បញ្ញាសសមាធិកានិ។

១០៣។

“‘អកាយកោ ចាហំ អហំ ចរាមិ, ឯតេន សច្ចេន សុវត្ថិ ហោតុ;

ហតំ វិសំ ជីវតុ យញ្ញទត្តោ’។

១០៣។

“សហ សច្ចេ កតេ មយ្ហំ, វិសវេគេន វេធិតោ;

អពុជ្ឈិត្វាន ឧដ្ឋាសិ, អរោគោ ចាសិ មាណវោ;

សច្ចេន មេ សមោ នត្ថិ, ឯសា មេ សច្ចបារមី”តិ។

កណ្ហទីបាយនចរិយំ ឯកាទសមំ។

១២។ សុតសោមចរិយា

១០៤។

“បុនាបរំ យទា ហោមិ, សុតសោមោ មហីបតិ;

គហិតោ បោរិសាទេន, ព្រាហ្មណេ សង្គរំ សរិំ។

១០៥។

“ខត្តិយានំ ឯកសតំ, អាវុណិត្វា ករត្តលេ;

ឯតេសំ បមិលាបេត្វា, យញ្ញត្ថេ ឧបនយី មមំ។

១០៦។

“ອປຸຈ຺ຉິ ມໍ ໂປຣິສາໂທ, ‘ກິໍ ຕ຺ວໍ ອິຈ຺ຉສິ ນິສ຺ສຊໍ;

ຍຖາມຕິ ເຕ ກາຫາມິ, ຍທິ ເມ ຕ຺ວໍ ປຸເນຫິສິ’໌

໑໐໘໌

“ຕສ຺ສ ປຏິສ຺ສຸຓິຕ຺ວານ, ປເຓ຺ຫ ອາຄມນໍ ມມ;

ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຣໍ ຣມ຺ມໍ, ຣຊ຺ຊໍ ນິຍ຺ຍາຕຍິໍ ຕທາ໌

໑໐໙໌

“ອນຸສ຺ສຣິຕ຺ວາ ສຕໍ ຘມ຺ມໍ, ປຸພ຺ພກໍ ຊິນເສວິຕໍ;

ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ຘນໍ ທຕ຺ວາ, ໂປຣິສາທໍ ອຸປາຄມິໍ໌

໑໑໐໌

“ນຕ຺ຖິ ເມ ສໍສໂຍ ຕຕ຺ຖ, ຆາຕຍິສ຺ສຕິ ວາ ນ ວາ;

ສຈ຺ຈວາຈານຸຣກ຺ຂນ຺ໂຕ, ຊີວິຕໍ ຈຊິຕຸມຸປາຄມິໍ;

ສຈ຺ເຈນ ເມ ສໂມ ນຕ຺ຖິ, ເອສາ ເມ ສຈ຺ຈປາຣມີ”ຕິ໌

ສຸຕໂສມຈຣິຍໍ ທ຺ວາທສມໍ໌

໑໓໌ ສຸວຓ຺ຓສາມຈຣິຍາ

໑໑໑.

“ສາເມາ ຍທາ ວເນ ອາສິໍ, ສເກ຺ກນ ອພິນິມ຺ມິເຕາ;

ປວເນ ສີຫພ຺ຍເຄ຺ຆ ຈ, ເມຕ຺ຕາຍມຸປນາມຍິໍ.

໑໑໒.

“ສີຫພ຺ຍເຄ຺ຆຫິ ທີປີຫິ, ອເຈ຺ຉຫິ ມຫິເສຫິ ຈ;

ປສທມິຄວຣາເຫຫິ, ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ວເນ ວສິໍ.

໑໑໓.

“ນ ມໍ ເກາຈິ ອຸຕ຺ຕສຕິ, ນປິ ພາຍາມິ ກສ຺ສຈິ;

ເມຕ຺ຕາພເລນຸປຕ຺ຖເທ຺ຘາ, ຣມາມິ ປວເນ ຕທາ”ຕິ.

ສຸວຓ຺ຓສາມຈຣິຍໍ ເຕຣສມໍ.

໑໔. ເອກຣາຊຈຣິຍາ

໑໑໔.

“ປຸນາປຣໍ ຍທາ ເຫາມິ, ເອກຣາຊາຕິ ວິສ຺ສຸເຕາ;

ປຣໍ ສີລໍ ອທິຏ຺ຐາຍ, ປສາສາມິ ມຫາມຫິໍ.

໑໑໕.

“ចស ក្សលកម្ពបឆេ, ចត្តាយិ អភចសេសសេតា;

ចត្វុហិ សក្កហចត្ទុហិ, សក្កញ្ញាយិ [សក្កហាយិ (ក៉)] យហាឌត៌

១១៩៍

“ឲចំ សេយ អប្បយត្តស្ស, ត្ពូឆ លេលិេក បទត្ត ច;

ចត្តាសេភា ក្លបកត្តា, អដ្ឋិភេត្តា បុទំ យយ៉

១១សិ៍

“ទាត្តុបឌិសេច ភិកសេយ, សពលេដ្ឋ សទដ្ឋេក;

សត្តាំ ហត្តកត៌ កត្តា, កាសុឃា ភិលលិ យយ៌

១១ប៉៍

“អយក្ខយណ្ណល់ ទន្ថំ, ឞិត៌ អភេត្តបុទំ យយ;

អដ្ឋិភិត្តាភ កហិត៌, ឞិឃំ បុត្តុច បស្សហ៌;

សេយត្តាឃ សេយ សសេយា ភត្តិ, ឲសា សេយ សេយត្តាឞិសេឞិ”តិ៍

ឲកទាឌចទិឃំ ក្សុក្ខសយ៌

១៩៍ យហាលេិយហ៌សចទិឃា

໑໑໙.

“ສຸສາເນ ເສຍ຺ຍໍ ກປ຺ເປມິ, ຉວຏ຺ຐິກໍ ອຸປນິຘາຍຫໍ;

ຄາມຓ຺ຑລາ [ໂຄມຓ຺ຑລາ (ສີ.), ຄາມມຓ຺ຑລາ (ສ຺ຍາ.)] ອຸປາຄນ຺ຕ຺ວາ, ຣູປໍ ທສ຺ເສນ຺ຕິນປ຺ປກໍ.

໑໒໐.

“ອປເຣ ຄນ຺ຘມາລຎ຺ຈ, ໂຠຊນໍ ວິວິຘໍ ພຫຸໍ;

ອຸປາຍນານູປເນນ຺ຕິ, ຫຏ຺ຐາ ສໍວິຄ຺ຄມານສາ.

໑໒໑.

“ເຍ ເມ ທຸກ຺ຂໍ ອຸປຫຣນ຺ຕິ, ເຍ ຈ ເທນ຺ຕິ ສຸຂໍ ມມ;

ສພ຺ເພສໍ ສມໂກ ໂຫມິ, ທຍາ ໂກໂປ ນ ວິຊ຺ຊຕິ.

໑໒໒.

“ສຸຂທຸກ຺ເຂ ຕຸລາພູໂຕ, ຍເສສຸ ອຍເສສຸ ຈ;

ສພ຺ພຕ຺ຖ ສມໂກ ໂຫມິ, ເອສາ ເມ ອຸເປກ຺ຂາປາຣມີ”ຕິ.

ມຫາໂລມຫໍສຈຣິຍໍ ປນ຺ນຣສມໍ.

ຍຸຘຎ຺ຊຍວຄ຺ໂຄ ຕຕິໂຍ.

ຕສ຺ສຸທ຺ທານໍ –

ឃុឆញ្ញឃោ ឃោយតឃ្យោ, អឃោឈទកិសេត ច;

សោហតត្តោ ឃុកបក្លោ, កបិទាឌា សច្ឆសច្យឃា៍

ចដ្ថកោ យឆ្ឋទាឌា ច, កហ្សឹបិឃតោ ឡ្លសិ;

សុតសោយោ បុត អាសិ [អាសិ (ស្យា៍)], សាយោ ច ឲកទាឌហុ;

ស្លបក្លាបិទយឺ អាសិ, ឡ្លតិ ចុត្ថិ [ចុត្តិ (សគ្គាត្ថ) អដ្ឋកឆា ឲ្យលៃកតគ្គា] យហសិតា៍

ឲចំ ធាហុគ្គាំឆំ ទុក្លំ, សយុត្តី ច ធាហុគ្គាំឆា [សយុត្តិ ច ធាហុចិឆា (សី៍), សយុត្តិ ច ធាហុចិឆំ (ក៍)];

កចាកចេ អតុកចិត្វា, បត្តោ សឡ្ឋោឆិយុត្តំ៍

ចត្វា ចាតឡ្ឋាកំ ចាតំ, សឹលំ បុទេត្វា អសេសតោ;

តេក្លយុេ បិទយិ កត្វា, បត្តោ សឡ្ឋោឆិយុត្តំ៍

បល្ដិតេ បរិបុឋ្ឋិត្វា, ចិទិឃំ កត្វាត យុត្តំ;

ពត្តិឃា បិទយិ កត្វា, បត្តោ សឡ្ឋោឆិយុត្តំ៍

កត្វា ចព្យហយឆិដ្ឋាតំ, សច្ឆចាចាតុទក្លិឃ;

យេត្តាឃ បិទយិ កត្វា, បត្តោ សឡ្ឋោឆិយុត្តំ៍

លិកាលិកេ ឃសាឃសេ, សយុោតតាចយាតតេ;

សព្វត្ថ សមកោ ហុត្វា, បត្តោ សម្ពោធិមុត្តមំ

កោសជ្ជំ ភយតោ ទិស្វា, វីរិយារម្ភញ្ច ខេមតោ;

អារទ្ធវីរិយា ហោថ, ឯសា ពុទ្ធានុសាសនី

វិវាទំ ភយតោ ទិស្វា, អវិវាទញ្ច ខេមតោ;

សមគ្គា សខិលា ហោថ, ឯសា ពុទ្ធានុសាសនី

បមាទំ ភយតោ ទិស្វា, អប្បមាទញ្ច ខេមតោ;

ភាវេថដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ, ឯសា ពុទ្ធានុសាសនី

ឥត្ថំ សុទំ ភគវា អត្តនោ បុព្វចរិយំ សម្ភាវយមានោ ពុទ្ធាបទានិយំ នាម ធម្មបរិយាយំ អភាសិត្ថាតិ

ចរិយាបិដកំ និដ្ឋិតំ